

יוסף דעת

תוכן הסוגיות בקצרה

(והמסתעף)

מסכת כתובות

בעריכת יוסף בן ארזה

**Dafyomi Advancement Forum
of Kollel Iyun Hadaf**

140-32 69 Ave.

Flushing, N.Y. 11367

Fax: (206) 2020-DAF [323]

Tel: 00 (972 2) 651-5004 (aft.)

email address: daf@dafyomi.co.il

Ask about D.A.F.'s free English study material!

יוצא לאור בהשתתפות מכון עיון הדף

שע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087

הר נוף, ירושלים

פקס: (02) 591-6024

טלפון: (02) 651-5004 בשעות אחה"צ

דואר אלקטרוני: daf@dafyomi.co.il

המכון מחלק מגוון רב של חומר בעברית ובאנגלית

מסכת כתובות, דפים ב – טו

תוכן הסוגיות (והמסתעף)

פרק ראשון

ב

יום הנישואין לבתולה ולא למנה.
שקדו חכמים על תקנת בנות ישראל שיהא טורח בסעודה שלשה ימים.
הגיע זמן הנישואין באחד בשבת * הגיע זמן וחלה הוא או היא או שפירסה נדה *
טענת 'נסתחפה שדהו'.
אונס בגיטין * 'הרי זה גיטך אם לא באתי מכאן ועד י"ב חדש' וחלה או מת או הפסיקו
נהר * 'מעכשיו אם לא באתי...'.
תקנת חכמים משום צנועות ומשום פרוצות.
ענינים מסתעפים: העלמת טעם התקנה כדי שלא יזלזלו בה.
האנוס מלקיים מצוה מחמת איסור דרבנן.
מדי 'חופה' * חופת נדה.
אונס ליום אחרון – בנדרים ובתנאים.
בתולה נישאת ליום הרביעי – רמו.

ג

אונס בגטין – המשך.
כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש, ואפקעינהו רבנן לקידושין.
יום הנישואין לבתולה כשבתי דינים קבועים.
תקנת 'שקדו'.
ימי הנישואין בזמן הסכנה ובמקום האונס * 'גזירה עבידא דבטלא ותקנתא דרבנן מקמי
גזירה לא עקרינן'.
מת אביו של חתן ואמה של כלה לאחר שהכינו צרכי סעודה ותכשיטין.
ענינים מסתעפים: בגדרי פטור 'אונס' בתורה.
נישואין ביום הרביעי ובחמישי בזמננו * נישואין ביום ששי.
גזירת מלכות – מטרתה וביטולה.
אשת איש שנבעלה לנכרי ברצון.
אונס עם רצון – מה דינו.

ד

אבילות בשעת כניסה לחופה – המשך.
 אבילות במועד.
 יחוד החתן עם כלתו שפירסה נדה בכניסתה לחופה; יחוד לאחר שארעה אבילות לו או לה.
 כיחול ופירכוס ושאר מלאכות באשה אבילה; מנהגי אבילות לאשה שארע אבל לבעלה, ולאיש שארע אבל לאשתו.
 מאימתי חלה האבילות.
 ביאת מצוה בערב שבת ובמוצאי שבת.

ענינים מסתעפים: דחיית שמחת חתן וכלה לאבילות יום ראשון * חתן כהן – מהו ליטמא לקרביו * כאשר נפטר קרוב והצער גדול וא"א לנהוג ימי משתה ושמחה * עריכת חתונה בזמן הזה לחתן וכלה שקרובם נפטר * חתן אבל – היותו שליח ציבור. קישוט באשה אבילה.
 אבילות במועד בדברים שבצנעה.
 דין האונן בתשמיש * דיני אבילות לאונן * הלכה כדברי המיקל באבל – האם גם באנינות. נישואין לאבל בתוך שלשים ובתוך י"ב חדש.
 חילוקי דינים בכלה שפירסה נדה לאחר חופתה בסמוך.

ה

חישוב חשבונות של מצוה בשבת * פסיקת צדקה ופיקוח על עסקי רבים * שידוך התינוקות ליארס וללמדם ספר ואומנות.
 זמן הנישואין והביאה בבתולה ובאלמנה.
 גדולים מעשה צדיקים יותר ממעשה שמים וארץ.
 'ויתד תהיה לך על אונך' * מפני מה אצבעותיו של אדם דומות כיתדות * חלוקת האצבעות ותפקידן * מפני מה אוחן כולה קשה והאליה רכה; אל ישמע אדם לאזניו דברים בטלים מפני שהן נכוות תחלה לאיברים.
 מהו לבעול בתחילה בשבת – צדדי הספקות; דבר שאינו מתכוין; מקלקל בחבורה * (תרשים).

ענינים מסתעפים: בעניני חובת לימוד אומנות לבן.
 ליל ערב-יום-הכפורים, האם דינו כיום טוב.
 איסור שמיעת לשון הרע ללא קבלת הדברים כלל * השומע לשון הרע – מה יעשה.
 בין הוצאת דם בתולים לשאר דמים * מיפקד או מיחבר.
 'תיקון' ו'קלקול' בשיכוך יצרו, ובדבר שהוא מצוה.
 יחוד ראשון בשבת לאחר הנישואין, באלמנה ובבתולה.
 מעשה ידיהם של צדיקים – גילוי אור ה' בעולם * הכרת מעשה האדם שגם הוא מן השמים.
 מעלת שמירת האוחן משמוע רע.
 תוכן כל חוק-טבע וכל גשם הוא תפקידו ותכליתו הרוחנית.
 משפחת האזני – אצבון.
 ציונים – הגהות רבנו משולם ופלוגתת רבנו תם * שבת – בלשון זכר * לשונות דו-משמעתיים בלשון רז"ל.

בעילת בתולה בשבת – המשך.
דבר שאינו מתכוין * 'פסיק רישיה ולא ימות' * הידוק בלאי בגדים בשבת בנקב גיגית לסתמו.
תליית דם מחמת תשמיש בדם בתולים, בתינוקת שלא הגיע זמנה לראות ובגדולה.
ביאה בשבת בבתולה * כניסה לפירצה דחוקה בשבת.
פטור חתן מקריאת שמע * טירדה דמצוה * חיוב אבל במצוות ופטורו מן התפלין.
בקיאות בהטייה * שושבינין ומפה לבדיקת הבתולים.
המפיס מורסא בשבת.
ענינים מסתעפים: הסוחט בגד בשבת משום מה הוא חייב * פסיק רישיה דלא נחא ליה *
פסיק רישיה באיסורי שבות * ספק פסיק רישיה.
חתן בספירת העומר ובשאר מצוות.
האם צערו של האבל מצוה.

התפסת מטלטלין באין פנאי לכתוב כתובה.
בעילת בתולה בשבת וביום טוב.
מתוך שהותרה מלאכה ביו"ט לצורך הותרה שלא לצורך * דבר השוה לכל נפש *
עשיית מוגמר ביום טוב.
'הוראה' לאיסור.
ברכת חתנים באלמנה.
מנין הימים לברכה ולשמחה – בבתולה ובאלמנה.
מנין אנשים לברכת חתנים בעשרה * 'ויקח עשרה אנשים מזקני העיר... * במקהלות
ברכו אלקים ה' ממקור ישראל'.
המזכה לעובר.
היכן מברכים ברכת חתנים.
ברכת אירוסין.
פנים חדשות.
ענינים מסתעפים: התפסת משכון בשבת.
לא לו צרכים הותרה מלאכה ביו"ט – רחיצה; הזעה; מצוה שאין בה הנאת הגוף, הוצאת תינוק לטייל, הוצאה לצורך נכרי.
אבד שטר הכתובה, האם מותר לשהות עמה כשעדי קנין קיימים.
מדוע מזכירים חופה בברכת אירוסין * 'על ידי חופה ב/וקדושין'.
אלמן שנשא אלמנה – ברכת 'אשר ברא' * שבע ברכות באלמנה כשדחו הסעודה ליום אחר.
ברכת אירוסין בנישואי חרשים.
בניית מקוואות טהרה בבתי לוויית; הגדלת רווחים לחברה קדישא.
ברכת חתנים – פרפרת.

ח

נוסח ברכות חתנים.
 יצירת האדם – יצירה אחת או שתי יצירות; במחשבה ובמעשה.
 פנים חדשות לברכת חתנים.
 ברכת 'שהשמחה במעונו' – מאימתי ועד מתי היא נאמרת * בברית מילה (ובפדיון הבן).
 הוספת דברים בברכת חתנים.
 האם חתנים ואבלים מן המניין – לענין ברכת חתנים וברכת אבלים, שורה, ברכת רחבה.
 ניחומיו של מתורגמנו של ריש לקיש על מות תינוק / בחור * 'וירא ה' וינאץ מכעס בניו
 ובנתיו' * 'על כן על בחוריו לא ישמח ה'...' * 'ועוד ידו נטויה'.
 כל המנבל את פיו...
 ברכות אבלים.
 כוסות שתקנו חכמים בבית האבל.
 מנהג רבן גמליאל בהוצאת המת.

ענינים מסתעפים: חלוקת ברכות חתנים וברכת 'הגפן' לאנשים שונים.
 ברכת 'יוצר האדם' בנישואין * הקדים ברכת 'אשר יצר' ל'יוצר האדם' * בבאור 'עלה
 במחשה לבראות שנים ולבסוף נברא אחד'.
 חיזור אחר 'פנים חדשות' * מנהגים שונים ב'פנים חדשות'.
 דין הכוס בברכת חתנים.
 מנין האנשים לברכת 'אשר ברא' ו'שהשמחה במעונו'.
 ענין פתיחת פה לשטן.
 בטעם התר שתיית יין לאבל.
 מאמרי רב פפא בעניני שיכר.

ט

האומר פתח פתוח מצאתי – נאמנותו לאוסרה עליו ולהפסידה כתובתה.
 ספק ספיקא.
 האומר לאשה קדשתך והיא אומרת לא קדשתני * 'שויא אנפשיה חתיכא דאיסורא'.
 אין האשה נאסרת על בעלה אלא על עסקי קינוי וסתירה * בעד אחד, בשני עדים.
 התר אשת-אוריה לדוד * כל היוצא למלחמת בית דוד גט כריתות כותב לאשתו.
 טענת פתח פתוח וטענת דמים – לענין איסור ולהפסד כתובה; ביהודה ובגליל.
ענינים מסתעפים: 'ספק כודאי' בסוטה.
 'ספק ספקא' כאשר אחד מן הספיקות אינו שקול * 'ספק ספקא' משם אחד; ס"ס להוציא ממון
 – ציונים.
 'שויא אנפשיה חתיכא דאיסורא' – מדאוריתא או מדרבנן * בספק.
 אשת איש שנבעלה ע"י אחר – נאמנותה לומר שהיתה אנוסה * א"א שנבעלה ע"י אחר ואין
 עדים בדבר – האם נאסרה על הבעל * אשת ישראל שנאנסה – האם מותרת לבעול.
 איזו היא עדות על זנות האשה לאסרה על בעלה * קלא דלא פסיק.
 טענת בתולים בבוגרת.

טענת בתולים – המשך.
 אין אדם טורח בסעודה ומפסידה.
 כתובה דרבנן או דאורייתא * גביית כתובה מן הזיבורית * מעות קפוטקיא או מעות
 א"י * 'כסף ישקל כמהר הבתולה'.
 מעשים והוראות החכמים בעניני טענת בתולים * טענת בתולים בבחור ובנשוי.
 'גיהוץ שלנו ככיבוס שלהם'.
 בדיקת בתולה.
 משפחת דורקטי שאין להן דם נדה ודם בתולים * דמים יפים לאשה.
 כתובת בתולה ואלמנה * אלמנה מן האירוסין.
 מהו לשון 'אלמנה'.
 כתיבת המקרא על שם העתיד * 'הוא ההלך קדמת אשור' * 'אשור' – סליקא.
 תכונות המטר ופעולותיו * המזבח * התמרים * אבל תמרים אל יורה.
 פירושי מלים ומושגים: דשא, דרגא, פוריא, איילונית.
ענינים מסתעפים: סכום הכתובה – מדרבנן או מדאורייתא.
 טענת בתולים לענין הפסד תוספת כתובה.
 נאמנות נשים בבדיקת בתולה.
 על מי מוטלות הוצאות סעודת הנישואין; האם דמי הסעודה שהכלה הוציאה, נחשבת כנדוניה
 שהכניסה לו.
 אשה שאין לה אורח כנשים, האם צריכה להודיע זאת לחתנה.
 נישואי אלמנה.
 כתובת אלמנה מן הנישואין שיש עדים שלא נסתרה * כתובת בעולת עצמו.

גירות קטנה, שבויה שנפדית, שפחה שנשתחררה – לענין סכום הכתובה וטענת בתולים.
 גר קטן הטובל לדעת בית דין * גר קטן שנתגייר עם אביו.
 זכין לאדם שלא בפניו.
 'שלא יהא חוטא נשכר' * 'שלא תהא קלה בעיניו להוציאה'.
 גדול שבא על הקטנה; קטן שבא על הגדולה; מוכת עץ; בתולה שהיא אלמנה או גרושה
 או חלוצה מן הנישואין – לענין סכום כתובתן וטענת בתולים.
 'מוכת עץ' בבשר.
 כנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה * נמצאת מוכת עץ.
 כנסה ראשון לשם נישואין ויש לה עדים שלא נסתרה או לא שהתה כדי ביאה.
ענינים מסתעפים: גיור קטנים לכתחילה ובדיעבד – חילוקי דינים * ילדים מאומצים *
 מילת קטנים לשם גיורם * ברכה על גיור קטנים.
 איסור חתנות עם גר תושב.

יב

כנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה; בתולה שהיא אלמנה מן הנישואין – המשך.
 מנהגי יהודה וגליל אודות ייחוד החתן והכלה קודם חופה והעמדת שושבינין * טענת
 בתולים ביהודה ובגליל.
 כתובת בתולת כהנים ואלמנתם * כתובת משפחות מיוחסות.
 היא אומרת משארסתני נאנסתי והוא אומר עד שלא ארסתיך.
 ברי ושמא – האם ברי עדיף; ברי עם 'מיגו' או חזקת הגוף.
ענינים מסתעפים: אנשי גליל ואנשי יהודה.
 טענת בתולים ללא העמדת שושבינין.
 באור ענין 'ברי ושמא'.
 שיטות אבוי ורבא בעניני הגהה וגירסה.
 'לא מפיה אנו חיים'.

יג

הלכה כרב נחמן בדינים.
 היא אומרת מוכת עץ אני והוא אומר דרוסת איש.
 סכום כתובת מוכת עץ * כנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה.
 ראוה מדברת עם אחד ואין ידוע אם כשר או פסול.
 היתה מעוברת – נאמנותה לומר מאיש פלוני וכהן הוא; דין האשה ודין הבת.
 מלקין על היחוד ואין אוסרין על היחוד.
 מעלה עשו ביוחסין.
 שבויה שאומרת טהורה אני.
 'שתוקי'.
 עשרה כהנים עומדים ופירש אחד מהם ובעל – דין הַלֵּד.
ענינים מסתעפים: האם עשו מעלה ביוחסין לענין הוצאת אשה מבעלה.
 'מזיזים': תאות אכילה ותאות עריות * 'מדברת עם אחד בשוק'.

יד

ארוסה שעיברה ואין ידוע ממני.
 איזוהי אלמנת עיסה ומה דינה * חילוקי דינים ב'עיסה'; שתוק-ממזר ושתוק-חלל; ממזר
 וצווח חלל ושותק * (הדין בזמן הזה).
 מעשה בתינוקת שירדה למלאות מים מן העין ונאנסה – כשרותה לכהונה.

טו

רוב אחד ושני 'רוב' ליוחסין.
 תשע חנויות מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת בשר נבלה – דין הבשר שנמצא ושנלקח.
 'כל קבוע כמחצה על מחצה דמי' – לחומרא ולקולא * זרק אבן לתוך חבורת בני אדם,
 כנענים וישראלים * 'רוב' ו'קבוע' בהלכות טומאה.
 ספק נפשות להקל.
 תינוק שנמצא מושלך בעיר שיש בה נכרים וישראלים – דינו בהלכות השונות.
ענינים מסתעפים: בגדרי 'קבוע'.
 'חד רובא' ו'תרי רובי' ביוחסין – ליקוטים מפוסקים אחרונים.

מסכת כתובות, דפים טו — כח

תוכן הסוגיות

פרק שני

טו

היא אומרת בתולה נשאתני והוא אומר לא כי אלא אלמנה נשאתיך.
הפה שאטר הוא הפה שהתיר.
ענינים מסתעפים: מיגו במקום עדים ובמקום מנהג.

טז

היא אומרת בתולה נשאתני והוא אומר אלמנה * ברי ושמא, ברי וברי * רוב נשים בתולות נישאות, ורוב הנישאות בתולה יש לה קול.
'מגו' — בשור שחוט לפניך ובשאיך שור שחוט.
גביית כתובה ללא שטר הכתובה * האם 'כותבין שובר' אם לאו * אבדה כתובתה, נשרפה כתובתה.
כוס של בשורה (/ בסורות) * העברת חבית יין סתומה או פתוחה.
ענינים מסתעפים: טענה שטוענים ליתומים, האם דינה כטענת ברי.
מיגו מממון לממון.
בגדרי מצות שמחת חתן וכלה.

יז

כיצד מרקדין לפני הכלה.
מי שלקח מקח רע מן השוק — ישבחנו בעיניו * לעולם תהא דעתו של אדם מעורבת עם הבריות.
דברי שבח ושירה לכלה; לחכמים.
הנהגות החכמים בשמחת כלה.
הסתכלות בפני בלה כדי לחבבה על בעלה.
מעבירין את המת מלפני הכלה, וזה וזה מלפני מלך ישראל * נשיא / מלך שמחל על כבודו.
ביטול תורה להוצאת המת ולהכנסת כלה * 'נטילתה כנתינתה'.
מאי 'הינומא' * סימני נישואי בתולה בבבל.
שדה זו של אביך / שלך היתה ולקחתיה.
חזוקה בנכסי קטן * אכלה שנים בחיי האב ואחת בחיי בנו * שנים בפניו ואחת שלא בפניו * שלש ארצות לחזקה * מחאה שלא בפניו.

ענינים מסתעפים: שינוי מן האמת מפני השלום * דיבור לפי דעתו של השומע או של המדבר. הדס לסימן טוב בנישואין. זלזול החכם בעצמו בשביל דבר מצוה. איסור הסתכלות באשה – חילוקי דינים. החזקה בנכסי אדם בטענת אתה מכרת לי בעודך קטן. לשון 'חירום'. הנהגות החכם עם הבריות. 'אחז צדיק דרכו...'. מצות שמחת חתן וכלה ושבע ברכות – ענינים וטעמים.

יח

המלוה את חבריו בעדים – האם צריך לפורעו בעדים. מנה לאביך בידי והאכלתיו פרס * שבועת מודה במקצת על טענת עצמו * שבועה על טענת חרש שוטה וקטן * שבועה ב'משיב אבידה'. מפני מה אמרה תורה מודה במקצת הטענה ישבע * אין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו. העדים שאמרו כתב ידינו הוא זה אבל אנוסים היינו * אנוסים מחמת ממון ואנוסים מחמת נפשות. כיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד. עדים החתומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותם בבית דין. אין אדם משים עצמו רשע. הפה שאסר הוא הפה שהתיר. **ענינים מסתעפים:** מנה לאביך בידי והאכלתיו פרס, ויש עדים בעיקר הדבר. 'כיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד' – בטעמי הדין * בעד אחד. שטר חתום שיש לדיין בו חשש רמאות וזיוף. ספר שאינו מוגה – בשאר ספרים מלבד תורה ונ"ך.

יט

חזקה אין העדים חותמים על השטר אא"כ נעשה בגדול. עדים שאמרו להם חתמו שקר ואל תהרגו. מודה בשטר שכתבו – האם צריך לקיימו. האומר שטר אמנה הוא זה – בלוה, במלוה, בעדים. הנושה בחבירו מנה וחבירו בחבירו; 'שעבודא דרבי נתן'. השהיית שטר אמנה; שטר פסים; שטר פרוע * השהיית ספר שאינו מוגה * אם און בידך הרחיקהו ואל תשכן באהליך עולה. עדים שאמרו אמנה היו דבריני; מודעה היו דבריני; תנאי היו דבריני * עד אומר תנאי ועד אומר אינו תנאי. שנים חתומים על השטר ומתו ובאו שנים מן השוק ואמרו אנוסים היו, קטנים היו, פסולי עדות היו. הכחשה תחילת הזמה. **ענינים מסתעפים:** גזל ממון במקום פיקוח נפש.

האם אדם משים עצמו רשע כאשר בא לעשות תשובה * במקום הודאת בעל דין. 'אם און בידך הרחיקהו...' — גימטריאות.

כ

הזמה והכחשת העדים שלא בפניהם.
העמד שנים כנגד שנים והעמד ממון על חזקתו * נכסי דבר שטיא.
כיצד קיום השטר * קיום משטר שקרא עליו ערער * משתי כתובות או משתי שדות *
קיום משטר היוצא ממקום אחר.
כתיבת עדות בשטר כדי להעיד עליה לאחר כמה שנים.
חשש טומאה בתלוליות; קרובות ורחוקות, חדשות וישנות.
עילה מצאו וטהרו ארץ ישראל.
העדאת עדות לאחר ששים שנים מראיתה.
זה אומר כתב ידי וכתב ידו של חברי, וכן זה * זה אומר זה כתב ידי וזה אומר זה כתב ידי.
ענינים מסתעפים: עדים המודים בטעותם כאשר יש עדים המסייעים לגרסתם האחרונה.
תפיסה לאחר לידת הספק; תפיסה ב'תרי ותרי'.
בגדר פסול 'רשע' לעדות.
אמירת 'איני יודע עדות' האם דינה כעדות לענין שאין יכול לחזור בו.
'מפיהם — ולא מפי כתבם'.
קבורת אבר ובשר מן החי.
היזכרות בתורה שאדם למד קודם בואו לעולם הזה.

כא

עדי קיום השטר — על מנה שבשטר הם מעידים או על כתב ידי העדים * שנים החתומים על השטר ומת אחד מהם — כיצד מקיימים את חתימתו.
הוציא עליו כתב ידו שהוא חייב לו.
הלכה כרבי מחבירו — ולא מחבריו.
צירוף עד ודיין לקיום השטר.
שלשה שישבו לקיים את השטר ואחד מהם אינו מכיר החתימות.
'אישור הדיינים' שנכתב או שנחתם קודם שהעידו העדים על חתימת ידם * האם חוששים ל'מיחזי בשקרא'.
האם עד נעשה דיין — בעדות דאורייתא ובעדות דרבנן * קיום שטרות — דרבנן.
דיינים המכירים חתימות ידי עדים — האם צריך להעיד בפניהם * דיינים שאינם מכירים החתימות — האם צריך להעיד בפני כל אחד ואחד מהם.
שלשה שישבו לקיים את השטר וקרא ערער על אחד מהם.
ענינים מסתעפים: זכות תביעה למוציא חתימת חברו על גליון חלק.
קבלת עדות על חתימות העדים בפני כל דיין בנפרד.

כב

תרי ותרי בערער שקרא על כשרות אדם.
שלשה שישבו לקיים את השטר ומת אחד מהם.
שנים שדנו.

האשה שאמרה אשת איש הייתי וגרושה אני * נשביתי וטהורה אני * הפה שאסר הוא הפה שהתיר — טעמו ומקורו.
 מנין לאב שנאמן לאסור את בתו.
 האשה שאמרה אשת איש אני וחזרה ואמרה פנויה אני, ונתנה אמתלא לדבריה; טמאה אני וחזרה ואמרה טהורה אני.
 שנים אומרים מת / נתגרשה / נתקדשה, ושנים אומרים לא מת / לא נתגרשה / לא נתקדשה *
 עד אחד כנגד עד אחד.
ענינים מסתעפים: בגדרי 'הפה שאסר הוא הפה שהתיר' * שלא בתוך כדי דיבור * להוציא ממון *
 כנגד חזקת אומדנא.
 חומרות שהיה שמואל מחמיר שלא מן הדין.
 חזקת אומדנא בתרי ותרי'.

כג

תרי ותרי בגירושין ובקדושין; עד אחד בהכחשה — המשך * שנים אומרים ראינוה שנתגרשה / שנתקדשה, ושנים אומרים לא ראינוה.
 האשה שאמרה אשת איש הייתי וגרושה אני ובאו עדים שהיתה אשת איש. וכן בשבויה *
 נאמנות האשה לומר שנתגרשה — כשאומרת בפני בעלה ושלא בפניו * נשביתי וטהורה אני ויש לי עדים שטהורה אני.
 מעשה בבנותיו של שמואל שנשבו והועלו לארץ ישראל.
 'עדים בצד אסתן ותאסר?!'
 שתי נשים שנשבו, ומעידות זו על זו — חילוקי דינים * נאמנות עד אחד בשבויה * עד אחד בהכחשה.
 שני אנשים, זה אומר כהן אני וזה אומר כהן אני * בזמן שכל אחד מעיד על חברו * העלאה לכהונה על פי עד אחד.
 סוגי 'הפה שאסר הוא הפה שהתיר'; כשיש דררא דממונא וכשאיין; כשטוען עבור עצמו ועבור אחרים; בממונות ובאיסורין.
ענינים מסתעפים: הכחשת עדים על סמך אומדנא ברורה.
 עד אחד בשבויה — מהתורה ומדרבנן * עד אחד בהכחשה בעדות שבויה.

כד

האומר אני כהן וחברי כהן, וכן אומר חברו — לענין תרומה ולענין יוחסין.
 האם חוששים לגומלין — בעדות על כהונה ובעדות חמורין על תבואת חברים * 'בדמאי הקילו, רוב ע"ה מעשרין'.
 הקדר שהניח קדירותיו וירד לשתות — חילוקי דינים.
 האם מעלין מתרומה ליוחסין * משטרות ליוחסין * מנשיאות כפים ליוחסין.
 דין בני הכהנים שעלו בימי עזרא ולא נמצא כתב יחושם * 'גדולה חזקה'.
ענינים מסתעפים: נאמנות עמי הארץ על ה'חדש' * על דבר הנוגע לרבים.
 הפרשת תרומות ומעשרות בתבואה האסורה משום 'חדש'.
 שטר וכתובה שכתוב בהם 'כהן' או 'לוי' בשקר, או שלא כתוב בהם ובעל השטר כהן או לוי.
 שיטות הפוסקים בכהני 'חזקה' בזמן הזה; יחוס כהנים לצורך הקרבת קרבנות.

כה

בני הכהנים שעלו מבבל — המשך.
העלאה מתרומה דרבנן ליוחסין.
חזקה לכהונה — בבבל ובסוריא ובשאר מקומות * נשיאות כפים, אכילת חלה, חילוק מתנות, וחילוק גרנות — החזקה לכהונה על פיהם.
תרומה וחלה בזמן הזה — מדרבנן או מדאורייתא * חלה ותרומה בשבע שכיבשו ושבע שחילקו * בביאת מקצתכם ולא כולכם.
חזקה לכהונה על פי קריאה בתורה, שקרא אחריו לוי * קרא לפניו כהן.
העלאה לכהונה בן על פי אביו ואח על פי אחיו — לתרומה ולחיתון.
ענינים מסתעפים: בגדר תרומה דרבנן — איסור או קודש.
חזקת כהנים ולויים בזמן הזה על פי קריאתם בתורה בביהכ"נ * נתינת מעשר-ודאי ללוי בזמננו.
כיניו 'כהן' ו'לוי' בקריאת התורה.
סדר העולים לקרוא בתורה כשאין לוי בבית הכנסת.
מימרות של רבי אלעזר ששמע מרבי יוחנן.

כו

העלאה לכהונה במסיח לפי תומו.
העלאה לכהונה על פי מעשר ראשון * קנס שקנס עזרא ללויים בקבלת מעשר ראשון *
אכילת מעשר ראשון וחלוקתו לזרים ולחלל.
קול, ערער, ועד אחד — לענין הורדה והעלאה לכהונה * אין ערער פחות משנים * תרי ותרי * זילותא דבי דינא וצירוף עדויות.
האשה שנחבשה ביד עובדי כוכבים; ע"י ממון וע"י נפשות; ידינו תקיפה או ידיהם — דינה לבעלה ולכהונה * מעשה בבת ישראל שהורחנה באשקלון.
ענינים מסתעפים: כהן הלל דינו כישראל ולא כלוי.
עדות המיוחדת — בממונות, באיסורין, ובקנס * גדרי דין עדות בממונות ובכל התורה.
אשה המוסרת עצמה לעבירה מתוך פחד מיתה * התרפאות בשלש עבירות חמורות בחולה מסוכן.

כז

אשה שנחבשה או הורחנה בידי נכרים — המשך.
עיר שכבשוה כרכום — דיני הכהנות שבתוכה * בלשת שבאה לעיר — דין חביות היין.
שני שבילין אחד טמא ואחד טהור והלך אחד באחד מהם ועשה טהרות, ובא חברו והלך בשני.
'מה לי לשקר' באשה שנמצאת בעיר שכבשוה כרכום * 'מה לי לשקר' במקום עדים.
נאמנות שפחה בעדות על גבירתה; בשבויה וביחוד * נאמנות תינוק ותינוקה, בן בת ובעל ושאר קרובים — בשבויה * במסיח לפי תומו.
מעשה במרי / בחנא בר איסק שבא אליו אדם ואמר אחיך אני * 'ויכר יוסף את אחיו והם לא הפריהו' * עדים היראים להעיד נגד אדם אלים.
שבועת זכריה בן הקצב על שמירת אשתו כשנכנסו עכו"ם לירושלים.
דירת כהן בקירבת מקום לאשתו שנשבית או לגרושתו.
ענינים מסתעפים: נאמנות מסיח לפי תומו בכל התורה * בנכרי.
איסורין דרבנן שאסרום מפני הספק, והם אסורים בתורת ודאי; שבויה, גבינות עכו"ם.

כח

דירת כהן וגרושתו במבוי, בחצר, בכפר קטן * מי נדחה מפני מי * 'טלטולי דגברא קשין מדאיתתא'.

כהן החייב ממון לגרושתו, כיצד היא נפרעת ממנו * הליכתם לדין. אלו דברים שנאמנים להעיד עליהם בגדלם מה שראו בקטנם * קיום שטרות; יציאה בהינומא; אדם שחילקו לו תרומה לאכול, בית הפרס; תחום שבת. אסור לאדם שילמד לעבדו תורה * עבד הנוהג במנהגי בן חורין — האם זהו סימן שיצא לחירות.

האם חולקים תרומה לעבד-כהן ללא רבו.

העלאה מתרומה ליוחסין.

עדותו היחידה של רבי אלעזר ברבי יוסי.

תקלה לצדיקים.

טומאת בית הפרס.

עדות אדם על כשרות ופסול משפחה שראה בקטנותו ועל 'קצצה'.

מסכת כתובות, דפים כט — מד

תוכן הסוגיות

פרק שלישי

כט

אלו נערות שיש להם קנס, באונס ובפיתוי.
 קנס בקטנה * קנס ומכר — האם יתכנו במקום אחד.
 אשה שאינה ראויה לקיימה או שאין בה הויה — האם יש לה קנס. שיטות וילפותות.
 קנס באונס שבא עליה ומתה.
 אונס ומפתה לגורה-שוה.

תפיסת קדושין בחייבי לאוין, בלאוין דכהונה, ובחייבי עשה.
ענינים מסתעפים: דין 'קנאים פוגעים בו' — בבעל כותית; האם פוטר מממון.
 איסור הנתינים — מדאורייתא או מדרבנן.
 קנס בעבד הבא על בת ישראל * באמה עבריה * בקטן שאנס.
 שבויה שנשבת, וקטנה — לענין מצות 'ולו תהיה לאשה'.
 המפתה קטנה — האם דינו כמפתה גדולה או כמאנס.
 מכירת בתו לשפחה טרם נולדה.

ל

תפיסת קדושין בחייבי עשה ובבעולה לכהן גדול.
 האם חיוב כרת פוטר מממון כחיוב מיתת בית דין — שיטות וילפותות.
 הכל בידי שמים חוץ מצנים פחים.
 מיום שחרב בית המקדש דין ארבע מיתות לא בטלו.
 'קם ליה בדרכה מיניה' — במיתה בידי שמים * זר שאכל תרומה; גונב חלב ואכלו —
 האם ומתי פטור מן התשלומין.

ענינים מסתעפים: בעולה לכהן גדול — האם גם היא מוזהרת.
 איסור בעולת עצמו לכהן גדול.
 מאורעות ופגעים הבאים מאדם לחברו במזיד, וכן חולאים ומיתות — האם הם באים בגזירת
 מלך.
 דין התראה בזמן הזה.
 כופר ופדיון להצלה ממיתה בידי שמים.
 האם בליעה נחשבת דרך אכילה.
 המזיק דבר שאינו שוה פרוטה אלא למזיק או לניזק בלבד.
 האם שייך קנין לגנב ללא מעשה.

לא

זר שאכל תרומה משלו וקרע שיראין של חברו — קלב"מ. גונב חלבו של חברו — המשך.
 תשלומי ממון בזורק חץ בשבת מתחילת ארבע לסוף ארבע וקרע שיראין בהליכתו * מעביר סכין ברה"ר וקרע שיראין בהליכתו * גונב כיס בשבת — חילוקי דינים. מפנה חפצים מזוית לזוית ונמלך עליהם והוציאם לרשות אחרת בשבת. עומד לפוש ועומד לכתף * האם 'מהלך כעומד'. הוצאת חפצים מרשות לרשות על ידי גרירה. צדי רשות הרבים — לענין שבת ולענין גניבה. ידו של אדם חשובה כארבעה על ארבעה. קנין משיכה לגנב ברשות הרבים. אלו הן הלוקין באיסורי ערוה.
ענינים מסתעפים: קנין 'הגבהה' ו'יד' בפחות משלשה טפחים.
 'קם ליה בדרכה מיניה' — כללים ושיטות; חייבי מיתות אנוסים * בעשה מלאכה בשבת בקלקול * ב'רודף' וב'קנאים פוגעים בו' * חייבי כריתות שוגגים * במיתה ומלקות * בין מיתה-וממון למלקות-וממון * לצאת ידי שמים; תפיסה * בתשלומי כפרה * בהתחייבות עצמית ובתשלומי 'נהנה' * זמן חלות חיוב המיתה והממון * קלב"מ בתנאי החיוב * ספק קלב"מ * בנכרי.

לב

אין לוקה ומשלם * מלקות ותשלומי ממון באונס ומפתה בעריות. תשלומי בושת ופגם וצער — באונס ובמפתה. מלקות ותשלומין בחובל בחברו ובעדים זוממין — ילפותות * חומרא וקולא בחובל ובעדים זוממין.
ענינים מסתעפים: דין מלקות וממון בחובל בחבירו כשעבר בלאו נוסף.

לג

מלקות בעדים זוממין, בחובל בחבירו ובבא על הערוה. תשלומי בושת ופגם באונס ומפתה — ילפותות. התראה בעדים זוממין.
 'וכי ינצו אנשים ונגפו אשה הרה... ונתתה נפש תחת נפש' — במה הכתוב מדבר. האם מותרת לדבר חמור הוא מותרת לדבר הקל. מיתה ומלקות ויסורין — מה חמור ממה * אילמלי נגדוה לחנניה מישאל ועזריה — פלחו לצלמא.
 'אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה המכה' — מה בא ללמדנו. מלקות ותשלומין על דבר אחד; מיתה ותשלומין. גנב וטבח בשבת; (גנב בשבת וטבח בחול); גנב וטבח לעבודת כוכבים; גנב שור הנסקל וטבח (או מכרו) * טובח על ידי אחר.
ענינים מסתעפים: בגדרי עונש 'כאשר זמם'.

לד

שחיטה שאינה ראויה.
המבשל בשבת — דין המאכל באכילה, לו ולאחרים, בשבת ולמוצאי שבת, בשוגג ובמזיד, מדאורייתא ומדרבנן.
טובח לעבודת כוכבים; טובח שור הנסקל * גנב שור הנסקל מבית שומר * דבר הגורם לממוזן.
חיוב מיתה ותשלומין כאחד — בממוזן ובקנס.
גניבת שור וטביחתו בשבת; גניבה וטביחה במחותרת.
היתה פרה שאולה לו וטבחה * חלות חיוב אונסין משעת משיכה או משעת האונס.
יתומים שהניח להם אביהם פרה שאולה ומתה או שטבחה בטעות; (גניבה ואבידה, וחיוב החזרה).
חייבי מלקיות שוגגים האם נפטרים מממוזן.
ענינים מסתעפים: בגדר איסור מעשה שבת * מעשה שבת באיסור דרבנן.
דבר שאינו ראוי מדרבנן, האם נחשב ראוי מדאורייתא.
אפשרות תשלומי כפל בשומרים ללא טענת גנב * טוען טענת גנב בשואל.
גולן בשוגג.
קלב"מ בתנאי החיוב * בגדרי חיוב תשלומין של ארבעת השומרים.

לה

חייבי מיתות/מלקיות שוגגים — האם נפטרים מתשלומין, שיטות החכמים וילפותות *
ישוב משנת אלו נערו לפי השיטות השונות.
קנס באונס ומפתה בעריות, בשניות לעריות, בממאנת ובאיילונית.
ענינים מסתעפים: משמש באבר מת — לענין אונס ומפתה.
חילוק בטעם הקנס בין אונס למפתה.
בטעם פטור ממוזן לחייבי מיתות שוגגים.

לו

קנס ופיתוי בעריות ובשניות, בממאנת באיילונית ובקטנה, בחרשת ובשוטה, ביוצאת משום שם רע.
עד מתי הבת ממאנת.
טענת בתולים בחרשת, שוטה, בוגרת, מוכת-עץ, סומא, ואיילונית.
טענת בית דין למי שאינו בר-טענה; 'פתח פיך לאלם'.
אשה שיצא לה שם מזנה בעיר * באו שני עדים ואמרו שתבעתם * שטר רעוע — אין גובים בו.
אלו שאין להם קנס; גיורת, שבויה שנפדית, ושפחה שנשתחררה * חייבי מיתות בית דין.
האם שבויה עומדת בקדושתה — לענין אכילת תרומה ולענין קנס ולענין סכום כתובתה.
הפודה את השבויה והמעיד בה — האם יכול לישאנה.
ענינים מסתעפים: 'אינו ראוי' מדרבנן.
'אמרו דבר אחד'; 'שניהם מקרא אחד דרשו' — בדברי רבי יוחנן.

לז

הגיורת שראתה דם — האם מטמאה טהרות למפרע.
המתנת שלשת חדשי הבחנה בגיורת בשבועה שנפדיה ובשפחה שנשתחררה; (בשאינה בת
בנים) * באנוסה ומפותה.
מקורות ל'קם ליה בדרבה מיניה' במיתה-וממון מלקות-וממון ומיתה-ומלקות. צריכותות.
'ולא תקחו כפר לנפש רצח'; 'ולא תקחו כפר לנוס אל עיר מקלטו'; 'ולארץ לא יכפר לדם
אשר שפך בה כי אם בדם שפכו'; 'ואתה תבער דם הנקי מקרבך'; 'כל חרם אשר יחרם מן
האדם לא יפדה' — לימודים ודרשות.
'ואהבת לרעך כמוך' — ברור לו מיתה יפה.
ענינים מסתעפים: אהבת ושנאת הרשעים.
בגדר חיוב מיתה בידי שמים בשור שהרג אדם.
בגדר דין נערה שמתה לענין קנס ובושת ופגם.
'כי יפתה איש...' — דרוש האלשיך הקדוש.

לח

דרשות המקראות — המשך * הקש מכה אדם למכה בהמה * 'עין תחת עין' — ולא
עין ונפש תחת עין.
קנס בנערה שנתארסה ונתגרשה — שיטות וילפותות * 'אשר לא ארשה'.
הקש אונס ומפתה.
בא עליה ומתה * האם יש בגר בקבר אם לאו.
ענינים מסתעפים: קבלה לדרוש גורה שוה בענין, ללא שנתקבלו המלים.
הורשת קנס לבניו.

לט

אפשרות עיבור ולידה בקטנה ובנערה * ג' נשים משמשות במוך * 'שמר פתאים ה'.
אין בין נערות לבגרות אלא ששה חדשים.
בגר בקבר — המשך * האם מיתה עושה בגרות.
בא עליה ונתארסה / ונישאת / ובגרה.
מה בין אונס ומפתה * תשלומי קנס, בושת ופגם וצער.
האונס — שותה בעציצו * אונס שנשא את אנוסתו ומצא בה דבר ערוה או שאינה
ראויה לבוא בישראל.
צער במפותה.
מתי משלם המפתה קנס, בושת ופגם.
עיכוב האב והבת בנישואי אונס ומפתה.
כתובה באונס שנשא את אנוסתו (מדאוריתא ומדרבנן).
ענינים מסתעפים: שימוש במוך לאשה שיש חשש שתסתכן בעיבורה.
בדין 'בנים הרי הם כסימנים'.
תשלומי הצער באונס — לבת או לאב.
מצות 'ולו תהיה לאשה' בזמן הזה * האוסר הנאת אנוסתו עליו בנדר * מצות 'ולו תהיה
לאשה' בקדושין או בנישואין * בבגרות.
הימלכות האב ממיאנונו שישא האונס את בתו; נתרצה וחזר ומיאן.
סכום כתובת המפתה.

מ

'מהר ימהרנה' — מדעתו.
אשה האסורה לו אינו רשאי לקיימה.
יתומה, ושנתארסה-ונתגרשה — באונס ובמפתה.
רבי אלעזר — 'טובינא דחכימי'.
תשלומי בושת ופגם — כיצד * מקורות לתשלומי בושת ופגם.
מקורות לזכויות האב לבתו.
ממונא מאיסורא / מקנסא לא ילפינן.
מכר וקנס — בקטנה ובנערה. שיטות וילפותות.
'נעך' — אפילו קטנה.
המוציא שם רע על הקטנה.
ענינים מסתעפים: עשה שניתן לבטלו — לענין דחיית לא-תעשה.
בגדרי מצות 'ולו תהיה לאשה'.
תשלומי בושת ופגם בנתארסה ונתגרשה.

מא

תשלומי אונס ומפתה על פי עצמו * תשלומי גניבה ונוקי שור על פי עצמו.
פלגא נזקא — קנסא או ממונא * האם סתם שוורים בחזקת שימור. שיטות ונפקותות
* הניזק והמזיק בתשלומין * מה בין תם למועד * חצי כופר בשור תם שהרג *
תשלומי שור שהרג או שהזיק, על פי עצמו כלב שאכל שה וחתול שאכל תרנגול *
תשלומי קנס בבבל * איסור גידול כלב רע בתוך ביתו וכד' (מהתורה ומדרבנן).
ענינים מסתעפים: קנס בזמן הזה * אונס ומפתה בזמן הזה.

פרק רביעי

תשלומי אונס ופיתוי — למי * מת האב או שבגרה משעמדה בדין או עד שלא עמדה
בדין, (בקנס ובבושת ופגם; באונס ובפיתוי).

מב

קרבן שבועה בכפירת אונס ומפתה ובשאר קנסות.
תשלומי אונס ומפתה לאחר העמדה בדין — האם נידונים כקנס או כממון, לענין קרבן
שבועה, תשלומין עפ"י עצמו, הורשה לבניו.
ענינים מסתעפים: בגדר פטור תשלומין למפותה יתומה או בוגרת * המפתה שהבטיח
לישאנה ועל דעת כן נשמעה לו; מחילה בטעות.
קרבן שבועה בכפירת דמי אדם.

מג

בת הניזונית מן האחים לאחר מיתת האב — מעשה ידיה למי * מעשה ידיה ומציאתה
שלא גבתה עד שמת האב * אלמנה הניזונית מנכסי יתומים — מעשה ידיה למי.
אלמנה ובת והנכסים מועטים — מה יעשו.

הורשת זכות בתו לבנו — בפיתוי הבת, קנסות וחבלות.
'שקוד'.
כתובת בת קטנה ונערה מן האירוסין ומן הנישואין — למי.
אשה ששני בעליה מתו.
גביית הכתובה מלקוחות — מן האירוסין או מן הנישואין.
הוציאה שתי כתובות, במוקדמת כתוב מאתים ובמאוחרת שלש מאות.
ענינים מסתעפים: בגדרי תשלומי בושת ופגם באונס ומפתה.
קרבן שבועה בתביעת ממון עם קנס.
האם הולכים בכתובה לפי זמן השעבוד או זמן הגבייה * קולי כתובה דרבנן כשכתב כתובה
ונתחייב מדאורייתא.
גביית כתובה מן האירוסין ממשועבדים.

מד

שני שטרות היוצאים בזה אחר זה — האם ביטל השני את הראשון או הוסיף עליו. חילוקי
דינים.
זמן טריפת הכתובה מלקוחות — המשך.
ענינים מסתעפים: פסול רשע לעדות כשלא העידו עליו בב"ד ופסלוהו.

מסכת כתובות, דפים מד – נח

תוכן הסוגיות

מד

גיורת ובת גרים – בדין נערה המאורסה שזינתה ובדין מוציא שם רע.
יש לה אב ואין לה פתח בית האב; יש לה פתח בית האב ואין לה אב.
המוציא שם רע על היתומה (לענין עונש מאה כסף ולענין מלקות; כיצד הדין כשמתה).
המוציא שם רע על הקטנה * כל מקום שנאמר 'נעך' – אפילו קטנה במשמע.
שלש מדות בנערה המאורסה שזינתה.
ענינים המסתעפים: יחוס וקורבת בן לאביו בנכרי ובגר.
ענינים טעמים ובאורי המקראות בפרשת מוציא שם רע.
מאה כסף במוציא-שם-רע – עבור האב או הבת.

מה

שלש מדות בנערה.
טרחה ולבסוף בגרה * נכנסה לחופה ולא נבעלה – במזנה ובמוציא שם רע .
האם אומרים 'אישתני גופא / דינא – אישתני קטלא' * נשיא ומשיח שחטאו עד שלא נתמנו ונתמנו; (חטאו ועברו מנשיאותם).
מקום סקילת נערה המאורסה שזינתה ועובד עבודת כוכבים.
דין מוציא שם רע למלקות ולקנס בבעל ובשלא בעל.
ענינים המסתעפים: 'אישתני גופא אישתני קטלא' – כשעכשו הוא במצב שלא חל עליו איסור כלל; כשיכול לחזור למצבו הקודם; בשאר דינים חוץ ממיתה.
הוציא שם רע על הנערה, ובגרה קודם העמדה בדין.
הנושא אשה והתברר שהיא אסורה עליו * תנאי וטעות בחופה * האם דין טעות שייך לדין תנאי.
האם ידיעת החטא מהוה תנאי בחיוב קרבן חטאת.

מו

'מלקות' במובן עונש ממון.
האומר 'חצי ערכי עלי', 'ערך חציי עלי'.
מקור לעונש מלקות ואזהרה במוציא שם רע * 'לא תלך רכיל'; 'ונשמרת בכל דבר רע' – ילפותות.
עדי זנות שהעידו מאליהן ונמצאו שקרנים * אמר לעדים בואו והעידוני ולא שכרם.

הוציא שם רע על הנישואין הראשונים; על נשואי אחיו.
 כיצד הוצאת שם רע * הוצאת שם רע קודם שבעל * 'לא מצאתי לבתך בתולים';
 'ואלה בתולי בתי'; 'ופרשו השמלה'.
 ביאה שלא כדרכה במוציא שם רע.
 זכויות האב בבתו; קדושיה, מציאתה, מעשה ידיה, הפרת נדריה, קבלת גיטה. ילפותות.
ענינים המסתעפים: עונש ממון כתחליף למלקות דרבנן.
 לאו שבכללות כאזהרה, במקום שעונש מלקות מפורש * האם 'לא תונו' הוא לאו שבכללות.
 מוציא שם רע על אשה שאינה עושה מעשה עמך * בכתיבה ללא דיבור.
 איסור הרהור מ'ונשמרת מכל דבר רע' — לאו דאורייתא או אסמכתא.
 עיקר עבודת ישראל בלב.

מז

מעשה ידי הבת לאב; הפרת נדים; קבלת גט — ילפותות.
 אכילת פירות בתו בחייה.
 כתב לה האב דברים שיבואו עמה לבית בעלה, ומתה — האם זכה בהם הבעל.
 נתארמלה או נתגרשה מן האירוסין — האם גובה את כל כתובתה או מנה ומאתים בלבד.
 חובות הבעל לאשתו; מזונות, פרקון וקבורה.
 'שארה כסותה ועונתה'.
ענינים המסתעפים: בגדר זכות מעשה ידי הבת לאב.
 מצות שמחה ועונג בזמן תוספת שבת ויום טוב.
 משך החיים בזכרים ובנקבות בזמן התלמוד.

מח

שאר כסות ועונה — דרשות והלכות; לפי שארה תן כסותה, לפי עונתה תן כסותה *
 האומר אי אפשי אלא אני בבגדי והיא בבגדה.
 עולה עמו ואינה יורדת עמו — מחיים ולאחר מיתה * חובת שני חלילים ומקוננת
 לאשתו.
 מי שנשתטה או מי שהלך למדינת הים — מזון ופרנסה לבני ביתו; תכשיט וקבורה
 לאשתו; גביית צדקה מנכסיו.
 האומר אם מת הוא לא תקברוהו מנכסיו.
 מסירת הבת לבעל או לשלוחיו — האם נחשבת בכך כנשואה * הלך האב או שלוחיו
 עם הבעל או שלוחיו * נכנסה עמו לחצר בדרך.
 הגעת זמן הנישואין — לענין אכילת תרומה באשת כהן.
 סקילה וחנק באשת איש שזינתה — בתולה ובעולה, נערה ובוגרת, מאורסה ונשואה.
ענינים המסתעפים: שעבוד-נכסים בחובת צדקה.
 האם 'זכין מאדם' * דין זכין שלא בפניו בשוטה.
 מניעת אדם את ירשיו מלקבור את אמם מנכסיו.

מט

מסר האב לשלוחי הבעל — המשך * מסר לשלוחי הבעל וחזרה לבית אביה — לענין הפרת נדרים ושאר הלכות.
האם יש חיוב או מצוה לזון בניו ובנותיו * תקנת אושא לזון בניו ובנותיו כשהם קטנים * מי שאינו חפץ לזון בניו * כפייה על הצדקה.
תקנת אושא לכותב כל נכסיו לבניו, הוא ואשתו ניזונים מהם * (כתב לאחרים; נתן במתנת שכיב-מרע; נתנו היורשים במתנה לאחרים).
מי שמת והניח אלמנה ובת, ונישאת, ומתה — אלמנתו ניזונית מנכסיו.
ענינים המסתעפים: בגדר חיוב מזונות האשה; חיוב מתחדש או חיוב חד פעמי.
מדרש לשון תנאי כתובה.
הנהגת הדיין באכיפת הדין.
מזונות בניו הגדולים.

נ

המשך תקנות אושא.
המבזבז — אל יבזבו יותר מחומש * (האופנים שמוותר).
גילאי הבנים ללימוד תורה, מקרא ומשנה; 'ספי ליה כתורא' 'מגלגל' 'יורד עמו לחייו'; (בבריא ובכחוש) * המכניס את בנו פחות מכן שש ללמוד תורה.
מימרות אביי בשם האם * גילאי הבנים ללימוד ולמצוות; בן שש שעקצו עקרב.
האשה שמכרה בנכסי מלוג בחיי בעלה ומתה.
'תנא מינייה ארבעים זמנין ודמי ליה כמאן דמנחא ליה בכיסתיה'.
'עושה צדקה בכל עת'; 'הון ועושר בביתו וצדקתו עומדת לעד'; 'וראה בנים לבניך — שלום על ישראל'.
גביית מזונות הבנות ופרנסתם מן המטלטלין — שיטות האמוראים * כתובת בנין דכרין.
'שמא יראו התלמידים ויקבעו הלכה לדורות'.
ענינים המסתעפים: שיעור חיוב נתינת צדקה מדין תורה וקודם תקנת אושא.
בגנות פיזור הממון.
הצבת גבולות בקבלת תשובה, לפי מדרגת האדם.
פרפראות.

נא

גביית מטלטלים למזונות הבנות ולפרנסה — המשך * כל העומד ליגזז כגזוז דמי * אח ואחות יתומים — הוצאת מטלטלים מן האפוטרופוס למזונות האחות.
לא כתב לה כתובה * כתב לה שדה שוה מנה תחת מאתים זוז * לא כתב לה אחריות נכסים לכתובה ושאר תנאי כתובה.
כל הפוחת לכתולה ממאתים ולאמנה מְמָנָה * אשה הכותבת לבעלה שהתקבלה ממנו מחצית מסכום הכתובה.
האם אחריות טעות סופר — בשטרי חוב ובשטר כתובה.
מצא שטרי חוב.
חמשה גובים מן המחוררין.

אשת ישראל שנאנסה — מהי לבעלה * תחילתה באונס וסופה ברצון.
 'בשבויה הקילו'.
 אשת כהן שנאנסה — איסורה לבעלה.
 נשים שגנבו גנבים * שבויות מלכות ושבויות ליסטות * אחשורוש וכן נצר.
 חיוב פדיון לאשה האסורה לו.
ענינים המסתעפים: תקנת הגאונים בגביית מטלטלין לכתובה ומזונות * בפרנסה ובכתובת
 בנין דכרין.
 הטר גרושין לבעל כשאין לו לפרוע כתובה.
 כפיית הבעל לגרש כשהוא חולה.
 נסיון גדול הנחשב כאונס.
 ענין מלכות אחשורוש.
 תחילתה באונס וסופה ברצון — פרטי דינים * כיצד הדין באיש.

נב

חיוב פירקון באלמנה לכהן גדול; בממזרת ונתינה לישראל; במדיר את אשתו; בשנדרה
 היא וקיים לה הוא.
 נשבת בחיי בעלה ואח"כ מת בעלה — האם היורשים חייבים לפדותה.
 נשבת והיו מבקשים ממנו עד עשרה בדמיה; יותר מכדי כתובתה * נשבתה יותר מפעם
 אחת.
 חיוב רפואה לאשה — רפואה שיש לה קצבה ושאין לה קצבה * הקזת דם בארץ
 ישראל.
 מתן עצה לקרוב כדי שיזכה בטענותיו בבית דין.
 תנאי כתובה; כתובת בנין דכרין, מזונות הבנות, מזונות האלמנה.
 טעם תקנת כתובת בנין דכרין * פרטי דינים.
ענינים המסתעפים: 'אדם חשוב שאני'.
 בגדרי חיוב הבעל ברפואת אשתו בחייו ולאחר מותו.
 לשון 'אמרה תורה' 'דאורייתא' בדברים שאינם מהתורה.
 גביית נדוניה לבת מנכסי האם.
 אנשי גליל ואנשי יהודה.

נג

נתינת נדוניה לבת * מעשה ברב פפא ויהודה בר מרימר.
 כתובת בנין דכרין במוכרת כתובתה לאחרים או לבעלה; במוחלת כתובתה לבעלה.
 מזונות האלמנה במוחלת כתובתה לבעלה.
 ארוסה שמתה — חיוב קבורתה; אנינות וטומאה לה; ירושתה * ארוס שמת — אנינות
 וטומאה לו; גביית כתובה.
 מזונות הבנות מנכסי האב שמת * עד מתי הבת ניזונית * בת שנתארסה — האם
 ניזונית מהנכסים * ממאנת; (בת ממאנת); בת יבמה; בת שניה — האם יש להן מזונות.
ענינים המסתעפים: מחילה בעל כרחו של הזוכה.
 זמן תחולת חיוב כתובה * קבורתה תחת כתובתה — נדוניה או מנה מאתים.
 העברת נחלה מכן לכן — במקצת נחלה; לדבר מצוה; מכן שאינו הולך בדרך התורה.

נד

בת שניה; בת ארוסה; בת אנוסה — האם יש להן מזונות.
מגורי האלמנה ומזונותיה * 'בבית' — ולא בביקתי.
תבעוה להינשא; זינתה; כיחלה ופירכסה; תובעת כתובתה; מכרה כתובתה, משכנה
כתובתה, עשתה כתובתה אפותיקי — האם יש לה מזונות.
מנהגי אנשי גליל ויהודה במזונות האלמנה * מנהגי בבל ונהרדעא ופרבריהם.
האם שמין הבגדים שעליה כשמגבים לה כתובה. וכן בלקיט * המקדיש נכסיו והמעריך
עצמו — האם יש לו זכות בכסות אשתו ובניו.
שכיב מרע שצוה ליתן נדוניא לבת והזולה הנדוניה; ארבע מאות זוז מהיין לבת, והוקר
היין.
יחוד קרקע בשביל מזונות האלמנה.
ענינים המסתעפים: כתובה לארוסה.
זכות הבעל בבגדי אשתו שלקח לה * בגדי האלמנה.
קנין האשה בצבע שצבעו לשמה.

פרק חמישי

מנה ומאתים ותוספת כתובה.
נתאלמנה או נתגרשה, מן הנשואין ומן האירוסין — גביית עיקר כתובה ותוספת.
האם ניתן לפחות מסכום הכתובה
תנאי כתובה ככתובה — הנפקות * (בגדר הדין).
ענינים המסתעפים: התחייבות אדם דבר שאין לו * שעבוד נכסים שלא באו לעולם *
'אודיטא'.
כתובת בנין דכרין לתוספת כתובה שנכתבה לאחר לידת הבנים.

נה

תנאי כתובה ככתובה — המשך.
מחלוקות בני פומבדיתא ובני מתא מחסיא * טריפת משועבדים בכתובת בנין דכרין
* יחוד מטלטלין וקרקע לכתובה * אמר לעדים כתבו וחתמו ותנו — האם צריך
להימלך בו.
נתארמלה או נתגרשה מן האירוסין — האם יש לה תוספת * האם הולכים אחר
אומדנא אם לאו.
הלכה כרבי שמעון שזורי במסוכן ובתרומת מעשר.
מתנת שכיב מרע שכתוב בה קנין.
ענינים המסתעפים: גדר 'הלואה' שהשביעית משמטת.
זמן חלות מתנת שכיב מרע.

נז

נתארמלה ונתגרשה מן האירוסין — המשך * נכנסה לחופה ולא נבעלה, ומת.
 ביאה וחופה (וקדושין) ביום ובלילה.
 מי שפרע מקצת חובו — האם כותבים שובר אם לאו * כתיבת 'התקבלתי' על מקצת
 מן הכתובה.
 מתנה על מה שכתוב בתורה — בדין תורה ובדין דרבנן * מתנה על סכום הכתובה;
 על שאר כסות ועונה; על אכילת פירות * האם עשו חכמים חיזוק לדבריהם יותר משל
 תורה * בדמאי הקילו.
 הפוחת לבתולה ממאתים ולא למנה מִפְּנֵה * במחילה ובכתיבת 'התקבלתי'.
 כתובה דאורייתא או דרבנן.
 עשיית כתובת אשה מטלטלין; כשקבל עליו אחריות וכשלא קבל.
ענינים המסתעפים: במהות דין 'תנאי' ומקורו * 'תנאי מלתא אחריתא הוא' * חזרה
 מהתנאי וביטולו * במקום אומדנא מוכחת.
 תנאי כפול במתנה לפחות מכתובת אשתו.

נז

אשה שאברה כתובתה.
 מחילת האשה על כתובתה, בתחילת חופה ובסופה, בתחילת ביאה ובסופה.
 מחלוקת שני אמוראים בטעם עצמם, ומחלוקתם בשמועת חכם אחר — מה עדיף לומר.
 נתינת זמן לבתולה ולא למנה, וכן לבעל — להכין עצמם לנישואין.
 אכילת הארוסה בתרומה, בהגעת זמן הנישואין — משנה ראשונה ומשנה אחרונה.
 אכילת תרומה ביבמה לכהן.
 'ימים או עשור'.
 עיכוב קטנה ואביה מלהנשא * קביעת נישואין בקטנה.
 זמן הגעת זמן בבוגרת.
 אכילת ארוסה בתרומה — מהתורה ומדרבנן.
 חשש סימפון בנישואין * בקנין עבדים.
ענינים המסתעפים: חיוב העלאת מזונות לארוסה שחלתה לאחר הגעת זמן; פירסה נדה.
 זכות האב במסירת בתו קטנה לחופה.
 הלכה כרבי מאיר בגזרותיו — טעמים וענינים.

נח

מקח טעות בעבדים.
 אכילת תרומה בארוסה — בקבל עליו מומין, מסר והלך.
 מתן תרומה למזונות אשת כהן, בארוסה ובנשואה — חילוקי שיטות.
 אכילת תרומה ביבמה * אכילת תרומה בהגעת זמן — משנה ראשונה ומשנה אחרונה.

מסכת כתובות, דפים נח – עז

תוכן הסוגיות

נח (ע"ב)

המקדיש מעשה ידי אשתו.
האם יכולה אשה שתאמר לבעלה איני ניזונית ואיני עושה.
'עשה עמי ואיני זנך' – בעבד כנעני ובעבד עברי.
הקדשת דבר שלא בא לעולם.
המותר ממעשה ידי האשה – האם חל עליו הקדש של הבעל.
ענינים המסתעפים: מותר מעשה ידי האשה – גדר חיובו.
אמירת 'איני ניזונית' לאחר הקדשת מעשה ידיה * חזרה מאמירת 'איני ניזונית ואיני עושה'
* חיוב כסות באומרת 'איני ניזונית' * עשיית מלאכות הבית באומרת 'איני ניזונית' *
'איני נוטלת מעה כסף ואיני נותנת מותר'.

נט

האם תקנו מזונות תחת מעשה ידיה ומעה כסף תחת מותר, או להפך.
'קונם שאני עושה לפיך' – האם צריך להפר ומדוע.
איסור שאדם אוסר פירות חברו, וכן דבר שלא בא לעולם – בקונם ובהקדש.
הקדשת שדה מכורה לכשיקחנה; שדה ממושכנת – חילוקי דינים.
קונמות – קדושת הגוף.
הקדש חמץ ושחרור מפקיע מידי שעבוד.
המלאכות שהאשה עושה לבעלה * הכניסה לו שפחה אחת או יותר.
'אין אשה אלא ליופי / לבנים / לתבשיטי אשה.
הרוצה שיעדן את אשתו / שילבין את בתו.
נדרה שלא להניק את בנה * נדרה היא וקיים לה הוא.
שעבוד האשה בהנקת בנה כאשר היא נשואה, וכשנתגרשה.
ענינים המסתעפים: מלאכות הבית – תחת מה תקנום.
תורה שאינה נמשכת לעשייה, שולטים בה חיצונים * על תופעת שימוש הכופרים בקדושה
לגייסה לדעותיהם הכוזבות.

ס

משך הזמן שהתינוק מכיר את אמו ואינו יונק מאחרת.
יניקת חלב אשה ושתייתו – עד איזה גיל * יונק שנגמל מחלב ופרש – חזרתו לינוק.

אכילת דם (ובשר) אדם * דם שעל גבי ככר; דם שבין השינים.
 יניקת חלב בשבת לגונח.
 צינור שעלו בו קשקשין — מיעובם בשבת * מתקן כלאחר יד במקום הפסד.
 איסור נישואין למינקת חבירו — חילוקי דינים ושיטות * זמן ההמתנה; ליארס; נתנה
 בנה למינקת; גמלתו; מת התינוק * איסור נישואין למעוברת חבירו.
 הוראת הלכה במקום רבו.
 נתנו לה בן להניק — הנקת תינוק אחר עמו * מזה היא אוכלת.
 מאכלים והנהגות בריאות לאשה מינקת והרה (בדורות ראשונים).
ענינים המסתעפים: ספיית איסור דרבנן לתינוק.
 מציצת דם מאבר מאברי האדם * אכילת רושם דם מהשינים שנמצא על הככר.
 חומרת עונש מורה הלכה בפני רבו.
 בשר אדם — איסור אכילתו. שיטות הפוסקים והמסתעף להלכה.
 גזרה משום 'מראית העין' — בחדרי חדרים; בחשש לאיסור דרבנן.
 פתיחת צינור שנסתם בשבת * נקב של בריח הדלת שנסתם — פתיחתו בשבת.
 תשובה בענין נישואי אלמנת מלחמה שיש לה בת קטנה שנגמלה מהנקה.

סא

מאכלי האם המשפיעים על הולד.
 היא אומרת להניק והוא אומר שלא להניק, וכן להפך * עולה עמו ואינה יורדת עמו.
 הכניסה לו שפחות — מהי בעשיית מלאכות הבית.
 מלאכות שאין הנדה עושה לבעלה * מזיגת הכוס והגשתה בשינוי.
 האבלת השמש בטעודה — פרטי דינים והנהגות החכמים.
 מעשה ברב אשי וסעודת המלך * מעשה באשה שנסתכנה מהרחת מאכלים ונתרפאה.
 מלאכות שאין האיש יכול לכפות על אשתו לעשותן.
 מימרות רב מלכיו ורב מלכיא.
 המדיר את אשתו מתשמיש המטה.
 שיעורי עונה לאנשים השונים.
 המדיר את אשתו מליהנות לו — ממתי יוציא ויתן כתובה.
 יציאת התלמידים והפועלים מביתם, שלא ברשות וברשות.
ענינים המסתעפים: רחיצת אנשים במרחץ ע"י שפחות.
 על המנהג הרווח להזמין את הנכנס לבית חבירו בשעה שאוכלים, לאכול עמהם.
 בעל המציק לאשתו — כפייתו ליתן גט.

סב

יציאת הבעל מן הבית — המשך.
 אנחה שוברת חצי / כל גופו של אדם.
 'טיילין' * 'כן יתן לידידו שנא' * רב שמואל בר שילת.
 גבורת הגוף של רבי אבהו ורבי יוחנן.
 עונתם של פועלים.

חמר ונעשה גמל * 'רוצה אשה בקב ותפלות מעשרה קבין ופרישות'.
יציאת התלמידים לתלמוד תורה לזמן ממושך.
מעשה ברב רחומי בערב יום הכפורים * מעשה ברב יהודה בנו של רבי חייא *
'כשגגה שיצא מלפני השליט'.
עונתן של תלמידי חכמים * 'אשר פרו יתן בעתו'.
מעשה בשידוך בנו של רבי * משפחות רבי ורבי חייא.
מעשי החכמים בפרישתם מביתם לתלמוד תורה * רבי חנינא בן חנינאי שחזר לביתו
פתאום; רבי חמא בר ביסא ובנו רבי אושעיא; ורבי עקיבא ואשתו רחל בת כלבא שבוע.
ענינים המסתעפים: עונת תלמיד חכם שהוא כטייל * עונתו של דוד המלך ע"ה.
חומרת פגיעה שבין אדם בחברו * פעולת הפה בטבע, אף ללא כוונה.
איבול על אדם טרם נתברר מותו בודאות.
סכנת ההחמצה שבשהייה.
שינת תלמידי חכמים.

סג

רבי עקיבא ורחל — המשך.
מעשה ברב יוסף בנו של רבא ששלחו אביו לתלמוד תורה.
דין המורדת על בעלה והמורד על אשתו * מרידה מתשמיש ומרידה ממלאכה.
הימלכות והכרזה על המורדת.
הטוענת 'מאוס עלי'.
הפסד המורדת בבלאות שהכניסה בנדוניה.
ענינים המסתעפים: התרת חכם לנדר כשהוא נוגע בדבר.
כפיית גט על בעל המעגן את אשתו מתוך קטטה.
גדלות בתורה.
דמיון הבנים והבנות להוריהם.

סד

הפסד הבלאות — המשך.
השהיית נתינת הגט למורדת.
כתיבת אגרת מרדין בשומרת יבם, כשתובע הוא וכשתובעת היא, ביבום ובחליצה *
מצות יבום קודמת או מצות חליצה קודמת.
'טרפעיך' * שיעורי הקנס במורד ובמורדת * מה בין מורד למורדת.
המשרה את אשתו על ידי שליח — מה הוא חייב לה.
שיעור מעשה ידיים בצמר שהאשה חייבת לבעלה * אם היתה מניקה.
שיעור סעודת פת, להלכות השונות.
שעורין אדומיות.
פסיקת יין לאשה.
ענינים המסתעפים: חיוב אשה בשלש סעודות בשבת ובלחם-משנה.
שורש כח התאוה — בנקבות.

תיקון והשלמת הדורות הבאים על ידי גרירה ועמידה בנסיון * הנקודה שבלב הולכת ומשתלמת יותר ויותר בכל דור.

סה

שתיית יין לאשה.
 מנין לאכסנאי שאסור בתשמיש המטה.
 פסיקת מזונות ומלבוש ומדור לאשה — פרטי דינים * מעשה בחומא אשת אביי שבאה לפני רבא לפסוק לה מזונות.
 מותר מזונות האשה; מותר בלאות — באשת איש ובאלמנה.
 'אוכלת עמו מלילי שבת ללילי שבת'.
 תשמיש המטה ביום.
 מזונות לבניו ובנותיו הפעוטים.
 מעשה ידים ומזונות למניקה.
 ענינים המסתעפים: מניעת אביי משתיית יין.
 נעלים חדשות לענין ברכת 'שהחיינו'.
 בגדר חיוב מזונות לבנים צעירים בזמן הזה * שימוש בדמי מעשר כספים למזונות הבנים.
 תאות האכילה ותאות המשגל.

פרק שישי

מציאת האשה ומעשה ידיה, ירושתה ואכילת פירות מנכסיה, בושתה ופגמה — למי.

סו

מציאת האשה — המשך.
 קונם שאני עושה לפיך * העדפה של מעשה ידים — למי.
 בושת ופגם של האשה * בייש סוסתו של חבירו * רקק בבגדו של חבירו * בייש עני בן טובים.
 הפוסק מעות לחתנו ומת חתנו ונפלה לפני יבם.
 פסיקת החתן כנגד פסיקתה של הכלה בכתובה — בכסף ובנכסים הנישומים.
 חיוב החתן בקופה של בשמים לפי ערך נדוניתה.
 מעשים בבתו של נקדימון בן גוריון.
 'מלח ממון חסר / חסד'.
 אשריכם ישראל, בזמן שעושיין רצונו של מקום... ובזמן שאין עושיין...
 צדקת נקדימון בן גוריון.
 ענינים המסתעפים: כספים שהכניסה הכלה לסעודת הנישואין, וכן הלואה שהלותה לחתן — האם דינם כנדוניה.
 אין מזל לישראל.
 שינוי מן האמת בעניני שידוכין.

סז

צדקתו של נקדימון בן גוריון * 'לפום גמלא שיחנא'.
 'אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיתך'.
 הכניסה לו חתיכות זהב כלי זהב ודינרי זהב.
 דברים שאשה גובה נדוניתה מהם.
 שיעור נדוניה למשיא את בתו * התחייב הבעל לכסותה * נדוניה ליתומה הנישאת.
 יתום ויתומה שבאו להתפרנס / להנשא — מי קודם.
 צדקה ליתום שבא לישא * 'די מחסרו אשר יחסר לו'
 מעשים והנהגות בעניני צדקה.
 'ואתה נותן להם את אכלם בעתו'.
 אין לו ואינו רוצה להתפרנס; יש לו ואינו רוצה להתפרנס.
 צדקתם של מר עוקבא ואשתו * בזבז יותר מחומש מנכסיו בשעת מיתה.
 נוח לו לאדם שימסור עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים.
 צדקת רבי אבא * מתן בסתר.
ענינים המסתעפים: דקדוק הדין עם נקדימון.
 שיעור הצדקה לפי עשרו של הנותן.
 כחה של תפילת העני.
 יהרג או יעבור — באיסור הלבנת פנים * מניעת הלבנת פנים על ידי דחיית איסורים *
 הלבנת פנים בשביל פיקוח נפש.
 צדקה בערב יום הכפורים.
 'ארבע מאות זוז' * 'ארבעה זוזים'.
 הגדרת 'צדקה' להכנסת כלה; קניית דירה וכלים.

סח

'בואו ונחזיק טובה לרמאין שאלמלא הן היינו חוטאין בכל יום'.
 המעלים עיניו מן הצדקה.
 המראה את עצמו בעל מום; המקבל צדקה ואין צריך לכך.
 האם מחייבים את העני למכור כליו.
 נדונית יתומה שהשיאודה אמה או אחיה * שיעור נדונית היתומה; עישור נכסים; שומת
 דעת האב * מי שיש לו כמה בנות * עישורייתא דרבי.
 הבנות שבגרו ושנישאו — האם איבדו מזונותיהן ופרנסתן.
 טריפה ממשועבדים לפרנסה ולמזונות * גביה ממטלטלין.
 האומר על יזונו / יתפרנסו בנותיו מנכסיו.
ענינים המסתעפים: גביית נדוניית הבנות מנכסי האם.

סט

הוצאה ממשועבדים לפרנסה — המשך.
 מי שמת והניח שתי בנות ובן ונטלה אחת פרנסתה ואח"כ מת הבן.

בת בעישור נכסים — כירשת או כבעלת חוב * גבייתה מבינונית או מזיבורית, בשבועה או שלא בשבועה.
 גביית פרנסת הבת ממטלטלין; מדמי שכירות הבתים.
 מעשה דרב הונא ורב ענן * 'בית מרוח' * אבל המיסב בראש.
 המשליש מעות לבתו, האם יכולה לשנות את יעוד המעות; בקטנה ובגדולה, מן האירוסיין ומן הנישואין * מצוה לקיים דברי המת.
 האומר 'תנו שקל לבני בשבת'; 'אל תתנו להם אלא שקל'.
ענינים המסתעפים: 'הלכתא כבתרא' במקום שלא ראו האחרונים דברי הראשונים.
 חזקה אין אדם פורע תוך זמנו.

ע

מצוה לקיים דברי המת — המשך.
 מקח וממכר בפעוטות — חילוקי דינים.

פרק שביעי

המדיר את אשתו מליהנות לו * המדיר את אשתו על טעימת פירות וקישוט.
 חלות נדר הבעל על דבר שמשועבד לאשתו, וכן להפך.
 אמירת 'צאי מעשה ידיך למזונותיך'; 'איני ניזונית ואיני עושה'.
 המדיר את אשתו מליהנות לו; בארוסה ובנשואה; בדספקה ובדלא ספקה. חילוקי דינים.
 העמדת פרנס למודר הנאה * 'כל הזן אינו מפסיד'.
 'כל השומע קולו יכתוב גט לאשתו' * 'כל המכבה אינו מפסיד'.
 המודר הנאה מחברו ואין לו מה יאכל; וכן בשאר הנאות * היו מהלכים בדרך ואין עמו מה יאכל.
ענינים המסתעפים: האם האלימו רבנן שעבוד מזונות האשה.
 בטעם איסור אמירה לעכו"ם לעשות מלאכה בשבת.

עא

המדיר את אשתו מליהנות לו — שיעור הזמן שיעמיד פרנס * נדר בסתם ללא הגבלת זמן.
 המדיר את אשתו מתשמיש המטה * תלה קישוטיה בתשמיש המטה * אשה שאמרה 'הנאת תשמישי עליך'; 'הנאת תשמישך עלי'.
 המדיר את אשתו שלא תטעום מין פרי שלא תתקשט * נדרה היא וקיים לה הוא. חילוקי דינים ושיטות.
 האשה שנדרה בנוזיר ושמע בעלה והחריש.
 אלו דברים שהבעל מיפר * דברים של עינוי נפש; דברים שבינו לבניה.
 המדיר את אשתו שלא תלך לבית אביה; לבית האבל ולבית המשתה; שתאמרי לפלוני מה שאמרת לי, מה שאמרת ליך; שתהא ממלאה ומערה לאשפה.

'אז הייתי בעיניו כמוצאת שלום'; 'תקראי אישי ולא תקראי לי עוד בעלי'.
ענינים המסתעפים: התרת נדר האשה לאחר הקמת הבעל.
כלה בבית אביה וכלה בבית בעלה.

עב

'טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה באשר הוא סוף כל האדם והחי יתן אל לכו'.
המדיר את אשתו שלא תלך... שתאמר... שתהא ממלאה... — המשך * המדיר את אשתו שלא תשאל ושלא תשאל; שלא תארוג בגדים נאים לבניו.
אלו יוצאות שלא בכתובה; העוברת על דת משה ויהודית * איזו היא דת משה ואיזו דת יהודית * הקולנית.
'וספרה לה' — לעצמה.
בעון נדרים בנים מתים * כל היודע באשתו שנודרת ואינה מקיימת * 'אין אדם דר עם נחש בכפיפה אחת'.
איסור פריעת ראש לבנות ישראל — חילוקי דינים.
המקדש את האשה על מנת שאין עליה נדרים / מומין * כנסה סתם ונמצאו עליה נדרים * קידשה על תנאי וכנסה סתם.
ענינים המסתעפים: עוברת על דת — יציאתה ללא כתובה כשגם הבעל עברין.

עג

קידשה על תנאי וכנסה סתם — המשך * בטעות אשה אחת ובטעות שתי נשים; בטעות אשה אחת כעין שתי נשים.
אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות.
קטנה שלא מיאנה והגדילה, עמדה ונישאת לאחר — האם צריכה גט משני.
קידשה בטעות ופחות משוה פרוטה וכן קטן שקידש.
הריני בועליך על מנת שירצה אבא.
קטנה שהשיאה אביה ונתגרשה והחזירה בעלה, ומת — חילוקי דינים.
ענינים המסתעפים: כוונה ודעת, טעות תנאי וחזרה ועדים — בחליצה * תנאי בשליחות.
'אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות' — בעוברי עבירה.

עד

המקדש על תנאי ובעל.
חליצה מוטעית * כוונה ותנאי בחליצה.
תנאי שאינו כתנאי בני גד ובני ראובן * תנאי בדבר שאי אפשר לקיימו על ידי שליח.
המקדש במלוה ובעל, על תנאי ובעל, בפחות משוה פרוטה ובעל.
אשה שנמצאו עליה נדרים ומומין והלכה אצל חכם והתירה, אצל רופא וריפאה.
האם אדם מקפיד שתתבזה אשתו בבית דין.
המוציא את אשתו משום נדר או משום שם רע — האם ומתי מותר לו להחזירה.

עה

המוציא את אשתו משום נדר — המשך.
 נדר שידעו בו רבים.
 טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו.
 מומין הפוסלים בנשים ובכהנים * זיעה, שומא וריח הפה * צלקת מנשיכת כלב *
 קול עבה באשה * מומין שבדדין.
 'ולציון יאמר איש ואיש יולד בה והוא יכונה עליון'.
 פקחות וחריפות חכמי ארץ ישראל וחכמי בבל.
 היו בה מומין בעודה בבית אביה; נכנסה לרשות הבעל — על מי להביא ראיה אם קדמו
 לאירוסין או קדמו האירוסין.
 חזקת הגוף במקום חזקת ממון; חזקת הגוף כשאין חזקת ממון * ספק בהרת קדמה לשער
 לבן ספק שער לבן קדם לבהרת.
 'כאן נמצא כן היה' * חזקה אין אדם מפיס במומין; חזקה אין אדם שותה בכוס א"כ
 בודקו.

ענינים המסתעפים: צלקת שנמצאה אצל משודכת.
 בין בני בבל לבני ארץ ישראל.
 התנה על מומין בקדושין וכנסה סתם — לענין כתובה.
 יציאת נשים חוץ לביתן.

עו

נמצאו בה מומין ואין ידוע מתי — המשך.
 המחליף פרה בחמור, ונמצא החמור מת ואין ידוע אם מת למוכר או לקונה.
 האם קידושין לטיבועין ניתנו
 מחט שנמצאת בעובי בית הכוסות — חילוקי דינים.
ענינים המסתעפים: כללים ושיטות בסוגית מומין.

עז

האיש שנולדו / שהיו בו מומין; גדולים וקטנים.
 אלו שכופים אותם להוציא * 'בעל פוליפוס'; 'מקמץ'; 'מצרף נחושת'.
 האומר 'איני זן ואיני מפרנס' — האם כופים אותו להוציא או כופים לזון.
 'אין מעשין אלא לפסולות' * נשא אשה ושהה עמה עשר שנים — האם כופים להוציאה.
 כפיה בדברים וכפיה בשוטים * 'בדברים לא יוסר עבד'.
 מוכי שחין למיניהם * בעלי ראתן * הנהגות ורפואות.
 הנהגת רבי יהושע בן לוי עם בעלי ראתן * 'אילת אהבים ויעלת חן' * מעשי רבי
 יהושע בן לוי ורבי חנינא בר פפא שהראה להם מלאך המות את מקומם בעולם העליון
 * 'עמודא דנורא'.
 מפני מה אין בעלי ראתן ואין מצורעים בבבל.
ענינים המסתעפים: על חשיבות כתיבת דברי תורה.

מסכת כתובות, דפים עח — צה

תוכן הסוגיות

פרק שמיני

עח

האשה שנפלו לה נכסים — האם יכולה למכרם וליתנם (וכן למחול על זכויותיה עליהן ולהודות לבעל דינה), לכתחילה ובדיעבד, בארוסה ובנשואה. חילוקי דינים ושיטות. תקנת אושא באשה שמכרה נכסי מלוג. אשה שרצתה להבריח נכסיה מבעלה קודם שתינשא, וכתבה אותם לבתה. ענינים המסתעפים: אכילת הבעל פירות נכסי אשתו שאינם ידועים לו * בגדרי נכסים שאינם ידועים. שימוש הארוסה בנכסיה באופן שמכלה אותם ע"י השימוש. האשה שמכרה בנכסי מלוג, האם מוציא הבעל מהלוקח את גוף הקרקע בחייה * האם מחזירים ללוקח את הדמים.

עט

שטר מברחת — האם יש לו תוקף * מברחת כל נכסיה או מקצתם * 'מהיום ולכשארצה'. אשה שנפלו לה כספים; פירות תלושים; פירות מחוברים — מה יעשה בהם * מה דינם ביציאתה מבעלה. הגדרת 'קרן' ו'פירות' לענין עדיפות קניה מכספים שנפלו לאשה ולענין זכות הבעל בנכסי מלוג * דבר שגזעו מחליף ושאיין גזעו מחליף. הגונב ולד בהמת מלוג וולד שפחת מלוג — למי משלם הכפל * פירי פירות בנכסי מלוג. הכניסה לו עז לחלבה, רחל לגיזתה, תרנגולת לביצתה, דקל לפירותיו, גלימה, מלח וחול, פיר של גפרית ומחפורת של צריף. נפלו לה עבדים ושפחות זקנים; זיתים וגפנים זקנים — בשדה שלה ובשדה שאינה שלה. המוציא הוצאות על נכסי אשתו; הוציא ואכל, הוציא ולא אכל. ענינים המסתעפים: דיבור בגנות חברו לתועלת 'ברירה' בתנאי שבידו. 'תנאי כפול' בלשון פסוקה. ירושת הבעל בנכסי אשתו כשאיין לו בהם זכות לפי דעתו. 'מצוח לקיים דברי המת' — כשהמצוח עשה שלא כדין בציוויו. 'כל העומד ליתלש כתלוש דמי' בדינים ותקנות דרבנן. בגדר תקנת זכות אכילת פירות לבעל מנכסי אשתו; זכות אכילה בלבד או בעלות.

פ

המוציא הוצאות על נכסי אשתו — חילוקי דינים * אבל קימעא, אבל הרבה, האכיל לבהמתו חבילי וזמורות; השתמש לצרכיו מהקרן ולא מהפירות; שבח יתר על ההוצאה והוצאה יתרה על השבח.
 בעל שהוריד אריסים לנכסי אשתו ועמד וגרשה, האם נוטלים האריסים כפי שבחם. היורד לתוך שדה חברו ונטעה שלא ברשות.
 בעל שמכר קרקע של אשתו לפירות * מעשה באשה שהכניסה לבעלה שתי שפחות והלך ונשא אשה אחרת ומסר לה שפחה אחת לשרתה.
 שומרת יבם שנפלו לה נכסים * שומרת יבם שמתה — מה יעשו בכתובתה ובשאר נכסים * כנסה.
 אחריות כל הנכסים לכתובה.
 שומרת יבם שמתה — מי קוברתה.

פא

קבורת שומרת יבם על מי מוטלת — המשך.
 האם ניתנה כתובה לגבות מחיים * מדרש כתובה.
 שטר העומד לגבות — האם כגבוי דמי אם לאו * מתו בעליהן עד שלא שתו — האם נוטלות כתובה.
 יבם כ'אחר' דמי.
 יבם הרוצה למכור בנכסי אחיו — כיצד הוא עושה * יבם שמכר או שחילק נכסי אחיו — האם מה שעשה עשוי * כשאמרו חכמים לא למכור ועבר ומכר — האם חל המכר. האם רשאי הבעל או היבם לייחד לאשתו את כתובתה.
 הרי שהיה נושה באחיו ומת והניח שומרת יבם, האם היבם שהוא הלווה יכול להחזיק במעות לעצמו.
 האם מטלטלין משתעבדים לכתובה.
ענינים המסתעפים: באור נידון 'לא ניתנה כתובה ליגבות מחיים', ומדרש כתובה * בגדר מהות חיוב כתובה וחלות זמנה, חיוב מידי בשעת הנישואין או חיוב מותנה החל בהפסקת האישות.
 סילוק מדבר שיזכה בו מדין תורה * סילוק מחלק בכורה * בגדרי ירושת היבם.
 'ספק כוראי' בסוטה לענין דין כתובתה.
 חלות מקח שנעשה באיסור דאורייתא או דרבנן.

פב

שעבודא דרבי נתן * תרי חומרי בכתובה; שעבוד מטלטלין ושעבוד מבעל חובו של הבעל.
 יבם שחילק מנכסי המת קודם שיבם ולאחר שיבם — המשך.
 האומר לחברו משוך פרה זו ולא תהא קנויה לך אלא לאחר שלשים; אמר 'קנה מעבשיו' או לא אמר.
 פירות המחוברים ופירות התלושים של האח המת שנפלו לפני היבם — האם הם משועבדים לכתובה.
 יבם שכנס — הרי היא כאשתו לכל דבר.
 כתובת היבמה — על נכסי בעלה הראשון או השני.

המגרש את האשה והחזירה, וכן יבם שכנס את יבמתו וגירשה והחזירה — דין כתובה. ייחוד הכתובה לאשה * אחריות כל הנכסים לכתובה — תקנת שמעון בן שטח. ענינים המסתעפים: בגדרי שעבודא דרבי נתן * שעבוד הגוף ושעבוד נכסים בכתובה. בני פומבדיתא.

פרק תשיעי

פג

הכותב / האומר לאשתו דין ודברים אין בנכסיך; בנכסיך ובפירותיהן; בחייך ובמותך * כותב לה ועודה ארוסה; כותב לאחר הנישואין. האומר לחברו דין ודברים אין לי על שדה זו ואין לי עסק בה * קנו מידו מהו. התנאה על נחלה הבאה לאדם ממקום אחר, שלא יירשנה * 'אי אפשי בתקנת חכמים' * 'איני ניזונית ואיני עושה'. ידו כידה; ידו עדיפה מידה. יד בעל השטר על התחתונה. 'בוצינא טב מקרא'. אלו הן פירות ואלו הן פירי פירות. לשון סילוק מפירי פירות עד עולם. כתב לה דין ודברים אין לי בנכסיך ובפירי פירות — מהו שיאכל פירות. מתנה על מה שכתוב בתורה * מתנה על דין דרבנן.

פד

האומר לחברו על מנת שאין לך עלי אונאה. ירושת הבעל — מדאורייתא או מדרבנן * התנאת הבעל על ירושתו * האם עשו חכמים חיזוק לדבריהם כשל תורה. היורש את אשתו — דין החזרת הקרקעות ביובל. המוכר קברו ודרך קברו, מעמדו ומקום הספידו. מי שמת והניח אשה ובעל חוב ויורשים והיה לו פקדון או מלוה ביד אחרים; הניח פירות תלושים * 'אין מרחמין בדין'. 'משום חינא'. תפיסת מטלטלין לכתובה ולבע"ח; בחיי הבעל / המלוה, ולאחר מותו. רבי עקיבא ורבי טרפון — הלכה כמי * האם הלכה כרבי עקיבא אפילו מרבנו. תפיסת שור מבוקר של יתומים לפרעון חוב * חזקה בשור ובגודרות. תפיסת שפחה של יתומים לפרעון חוב. השולח שליח לתפוס חפצים לגביית חובו * תופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים.

פה

תפיסת ספינה ומשיכתה. שלח שליח לשלם את חובו והמלוה טרב להחזיר את השטר בטענה שהתשלום היה עבור חוב אחר * 'לתקוני שדרתיך ולא לעוותי'. אשה שהופקד אצלה תיק שטרות, וכשתבעה היורשים ליתנו להם, באה בטענת תפיסה

בחוב שהיה לה.
 מעשה באשת רבא שהעידה לו על אשה פלונית שהיתה חשודה על השבועה * מעשה ברב פפא שהעיד לפני רבא על שטר פלוני שהוא פרוע.
 כתיבת בית דין אישור על אדם שנשבע ונפטר קודם שנשבע * האם חוששים ל'מיחוי כשיקרא' * גט אשה שמצאו באשפה וחתמו ונתנו לה * שטר שלוח בו ופרעו — האם חוזר ולווה בו.
 המפקיד אצל חברו חפץ יקר, ומת הנפקד בחטף — כיצד מוציא החפץ מהיורשים.
 מעשה באדם שאמר 'נכסי לטוביה' ובא טוביה; באו שני טוביה * 'טוב שכן קרוב מאח רחוק' * שודא דדייני.
 המוכר שטר חוב לחברו וחוזר ומחלו; מחילת יורש; מחילת אשה לשטר חוב שהכניסה לבעלה.

פו

השאת עצמה לבעל דין קרובו לזכות בדין ולהפסיד שכנגדו; 'ומבשרך לא תתעלם'; באדם חשוב.
 המוכר שטר חוב לחברו וחוזר ומחלו — האם חייב לשלם וכמה * דינא דגרמי.
 מי שיש עליו כתובת אשה ובעל חוב, ויש לו קרקע ומעות * אין לו אלא קרקע ואינה מספקת לגביית שניהם.
 יותר ממה שהאיש רוצה לישא אשה רוצה להנשא.
 מי שאין לו דמים אלא קרקע בלבד ורוצה להגבותה לבעל חובו, ובע"ח אומר לך מכור אתה ותן לי דמים.
 פריעת בעל חוב מצוה * אמר 'לא ניחא לי לעשות מצוה' * כפייה על המצוות.
 'הרי זה גיטיך ולא תתגרשי בו אלא לאחר שלשים' והלכה והניחתו ברשות הרבים; בצדי רה"ר; בסימטא.
 המושיב את אשתו חנונית או שמניה אפוטרופיא — השבעתו אותה שבועת האפוטרופסין * השבעת האשה על ידי בעלה על פילכה ועל עיסתה * גלגול שבועה.
 השבעת יורשי הבעל או הבאים ברשותו את האשה, את יורשיה ואת הבאים ברשותה; כתב לה פטור על השבועה.

פז

פטור הבעל לאשתו משבועת אפוטרופיא ומשבועת פוגמת כתובתה.
 השבעת היורשים את האשה על העבר ועל העתיד; על התקופה שבין מיתה לקבורה.
 מכירת נכסי יתומים למס למזונות ולקבורה ללא הכרזה.
 לשונות פטור משבועת האשה — חילוקי שיטות.
 אופני גביית הכתובה בשבועה; פוגמת כתובתה, עד אחד מעידה שהיא פרועה, הגובה מנכסי יתומים, מנכסים משועבדים, שלא בפניו.
 שבועת פוגמת כתובתה ועד אחד מעידה שהיא פרועה — מדרבנן או מדאורייתא * נשבע ונפטר, נשבע ונוטל * שבועה על כפירת שעבוד קרקעות.
 אלו נשבעים ונוטלים.
 הפוגמת כתובתה פחות פחות משה פרוטה — האם היא נשבעת * הפוחתת כתובתה — האם נשבעת.

פח

אפשרות הבאת האשה לידי שבועה דאורייתא, כשעד אחד מעידה נפרעה כתובתה. פרעון היתומים מן היתומים בשבועה * אמר לנו אבא לויטי ופרעתי; לא לויטי * 'כל האומר לא לויטי כאומר לא פרעתי'. גביית בעל חוב מנכסי הלווה שלא בפניו. מי שהלך למדינת הים או שמת, ואשתו תובעת מזונות — האם צריכה להשבע שאין בידה כלום. אפוטרופוס שמינהו אבי יתומים או בית דין — האם צריך להשבע. האם נשבעת האשה לבעלה או ליתומים שבועת-האפוטרופוסין.

פט

הוציאה גט ואין עמו כתובה; כתובה ואין עמה גט — האם גובה כתובתה * הוציאה כתובה ללא גט וללא עדי גירושין * גביית כתובה בעדי מיתה, באלמנה מן הנישואין ומן האירוסין. בעל חוב שהוציא שטר חוב ואין עמו פרוזבול * מן הסכנה ואילך. האם כותבין שובר. כתובה לאלמנה מן האירוסין. קריעת הגט לאשה הגובה כתובתה ע"י הגט. הוציאה שני גטין ושתי כתובות; שתי כתובות וגט אחד; כתובה ושני גטין; כתוב גט ומיתה * המגרש ומחזיר — על מנת כתובה הראשונה מחזיר. שני שטרות על הלואה אחת היוצאים בזה אחר זה.

צ

קטן שהשיאו אביו, והגדיל; גר שנתגיירה אשתו עמו — דין הכתובה.

פרק עשירי

מי שהיה נשוי שתי נשים — סדר קדימה בגביית הכתובות וכתובת-בנין דכרין. קדמה שניה ותפסה; בעל חוב מאוחר שקדם וגבה. האם יש כתובת בנין דכרין בשתי נשים שאחת מהן מתה בחייו ואחת לאחר מותו. האם כתובה ונכסים המשועבדים לחוב, מהוים 'מותר' לענין כתובת בנין דכרין.

צא

כתובת בנין דכרין — מותר דינר * נכסים משועבדים; מטלטלים — האם מהוים 'מותר' לכתובת בנין דכרין * מותר פחות מדינר. נשא שתי נשים ומתה אחת בחייו ואחת במותו * נשא שלש נשים ומתו שתיים בחייו ואחת במותו, והיו לשנים הראשונים בנים ולשלישית בת. נכסים מרובים בשעת מיתה, שיש בהם מותר דינר, ונתמעטו; מועטים ונתרבו. דינים שונים בטרופת בעל חוב מהלקוחות ומהיתומים. 'מצוה על היתומים לפרוע חוב אביהן'.

מכר כתובת אמו בטובת הנאה ללא אחריות ערעור אמו, ובא הוא עצמו וערער. ראובן מכר קרקע לשמעון ללא אחריות, וחזר שמעון ומכרה לו באחריות, ובא בעל חוב של ראובן או של מורישו לטרופ משמעון.

צב

טריפת בעל חוב מהלוקח — המשך.
מכר שדה לחברו באחריות ולא שילם לו עדיין, ומת המוכר, ובא בעל חובו לטרופ השדה, ופייסו הלוקח בדמים — האם יש ליתומים תביעת דמים עליו * יתומים שגבו קרקע בחובת אביהם, בע"ח חוזר וגובה אותה מהם.
ראובן שמכר כל שדותיו לשמעון, וחזר שמעון ומכר שדה אחת ללוי — ממי יכול בע"ח של ראובן לטרופ.
ראובן מכר שדה לשמעון באחריות ובא בעל חוב של ראובן לטרופ משמעון, האם יכול ראובן לדון עמו בעל כרחו.
ראובן שמכר שדה לשמעון ויצאו עליה עוררים — עד מתי יכול שמעון לחזור בו מהמקח.

צג

מי שמת ונכסיו משועבדים לשלש כתובות, של מנה מאתים ושלוש מאות, ואין די לכולן — כיצד נחלקת הגביה.
שנים שהטילו מעות לכיס — כיצד חולקים בשבח ובהפסד * שור לחרישה ועומד לחרישה / לטביחה * הטילו מעות ישנים ובאו חדשים; חדשים ובאו ישנים.
מי שהיה נשוי כמה נשים, סדר גביית כתובותיהן — כשהיו יוצאות בזו אחר זו או ביום אחד או בשעה אחת.
כתיבת שעות בשטרות בירושלים.

צד

כמה נשים הגובות כתובותיהן מיורשי הבעל — האם האחרונה חייבת להשבע.
הבא ליפרע מנכסי יתומים גדולים — האם צריך שבועה.
שני שותפים שיש להם דין עם אחר, ועמד אחד מן השותפים לדון עמו ונתחייב, האם יכול השותף השני לעמוד שוב להתדיין.
שני שטרות היוצאים ביום אחד.
עדי חתימה כרתי או עדי מסירה כרתי — בגט אשה ובשאר שטרות.
האם חלוקה עדיפה או 'שודא דדייני' עדיף.
שני שטרות-מכר היוצאים על שדה אחת, באחד כתוב 'בחמשה בניסן' ובשני כתוב 'בניסן' סתם.

צה

שני שטרות היוצאים על שדה אחת — המשך.
היה נשוי לשתי נשים ומכר שדהו וכתבה האחת ללוקח דין ודברים אין לי עמך.
לקח מן האיש וחזר ולקח מן האשה — האם יכולה לומר 'נחת רוח עשיתי לבעלי' *
כתב הבעל ללוקח ראשון ולא חתמה לו, לשני — וחתמה לו.

אין נפרעים מנכסים משועבדים במקום שיש בני חורין * נשתדפו בני חורין — האם גובים ממשועבדים.
משכן כרמו לבעל חובו לעשר שנים לאכול פירותיו, והזקין כעבור חמש שנים — האם טורף הבע"ח מלקוחות.
כתב לאשה 'נכסי לך ואחריך לפלוני' ועמדה ונישאת — האם יש ל'אחריך' במקום בעל כלום * כתב בן לאשת איש.
הכותב לחברו 'נכסי לך ואחריך לפלוני' — ירד הראשון לנכסים ומכרם, האם מכירתו מכירה.
מי שמכר שתי שדותיו לשני לקוחות, וכתב בעל חובו ללוקח שני, דין ודברים אין לי עמך.

כתובות, דפים צה — קיב

תוכן הענינים

צה מזונות האלמנה מנכסי יתומים * מעשה ידי האלמנה — ליתומים * קבורתה — על יורשי כתובתה.

צו מציאת האלמנה. מלאכות שהאלמנה עושה ליורשים. מלאכות שהתלמיד עושה לרבו * התרת מנעל הרב על ידי התלמיד. כל המונע תלמידו מלשמשו. אלמנה שתפסה מטלטלין במזונותיה * תפיסת האלמנה לכתובתה. אלמנה ששהתה שתיים ושלוש שנים ולא תבעה מזונות, האם איבדה מזונותיה. יתומים אמרו נתננו מזונותיה והיא אומרת לא נטלתי — על מי להביא ראיה; נכסים בחזקת מי הם עומדים. אלמנה המוכרת נכסים למזונות ולכתובה, האם כותבת בשטר למה מכרה. שכיב מרע שאמר תנו מאתים זוז לפלוני בעל חובי — האם בידו ליטלם כמתנה מנכסים בני חורין ויגבה חובו ממשועבדים.

צז כמות הנכסים שהאלמנה מוכרת בפעם אחת למזונותיה; תשלום הלוקח. מוכרת למזונות, מהו שתחזור ותטרוף מה שמכרה, לכתובה * אלמנה ובית דין המוכרים נכסי יתומים, אחריות המכירה על מי. המוכר נכסיו לצורך מעות למטרה מסוימת, ולבסוף לא הוצרך לאותו דבר, האם יכול לחזור בו מהמכירה. מכירת האלמנה למזונות ולכתובה, בבית דין או שלא בבית דין; באלמנה מן הנישואין ומן האירוטין * בגרושה * מכירת יורשי כתובתה, בב"ד או שלא בב"ד. מכרה / משכנה / נתנה כתובתה או מקצתה — האם מוכרת השאר בבית דין. האם מקצת כסף ככל כסף * מקצת 'בתולה' — דין הבוגרת לכהן גדול * בעולה שלא כדרכה.

צח מעשה באשה שתפסה כוס כסף בכתובתה, ובאה ליטול מזונות מהיתומים. אלמנה המוכרת מנכסי יתומים שלא בבית דין, האם צריכה הכרזה ושבועה * אלמנה ששמה נכסי יתומים לעצמה. היתה כתובתה מאתים ומכרה שזה מנה במאתים או שזה מאתים במנה * מכרה קרקע יותר מכדי כתובתה. שליח שלקח סחורה בזול או שקיבל תוספת במתנה — של מי הריוח, של בעל המעות או של השליח; בדבר שיש לו קצבה ובדבר שאין לו קצבה. אמר לשליח: מכור לי לתך, והלך ומכר לו כור — האם הוא מוסיף על דבריו או מעביר על דבריו.

בעה"ב שאמר לשלוחו תן חתיכה לאורחים ואמר להם השליח טלו שתים ונטלו שלש, ונמצאו של קדש — מי מעל.

צט אלמנה שמכרה קרקע יותר מכדי כתובתה, על ידי שהוזילה המחיר בטעות או ללא הוזהר * היתה כתובתה ארבע מאות זוז ומכרה לכמה אנשים, וטעתה והוזילה לאחד מהם. אמר לשליח: מכור לי לתך, והלך ומכר לו כור; כור ומכר לתך. נתן לו מטבע ואמר לו הבא לי חלוק, והלך והביא לו בחציו חלוק ובחציו טלית, ונמצאו של קדש — מי מעל; כשהזילו לו את המחיר וכשלא הזילו * כמקרה הנ"ל, בקטנית. אמר לשליח 'מכור לאחד' ומכר לשנים או ליותר. שליח שטעה * 'לתקוני שדרתיך ולא לעוותי'. אין אונאה לקרקעות. האומר לשלוחו צא ותרומ, ואינו יודע דעתו של בעל הבית * הוסיף או גרע בשיעור התרומה. שום הדיינין שפחתו שתות או הוסיפו שתות * 'מה כח בית דין יפה'.

ק שליח (פרטי, ושליח הדיינים) שטעה בפחות משתות, האם מכרו בטל. סברת 'מה כח בית דין יפה' בדיינים שטעו ובחלוקת נכסי יתומים. שום הדיינים שהותירו או שפחתו; בשתות וביתר על שתות. דיין שטעה בדבר משנה. אלמנה ובית דין שמכרו מנכסי יתומים — על מי מוטלת האחריות. בית דין שמכרו ללא הכרזה — האם חוזרים מהמכירה. אלו דברים שאין מכריזים עליהם * זמנים ומקומות שאין מכריזים בהם במכירת נכסי יתומים. מכירת מטלטלין של יתומים — לאלתר או ליום השוק וכד' * לקיחת סיכונים במכירת מטלטלי יתומים. כתובה ותנאי כתובה בממאנת, בשניה ובאיילונית, ובשאר נשים הנשואות באיסור. קטנה היוצאה בגט — האם יש לה כתובה; האם נאסרת לקרובי הבעל ונפסלת מן הכהונה.

קא ממאנת וקטנה היוצאה בגט — לענין ההלכות השונות * האם יש 'נישואין' לקטנה שנישאה על ידי אמה או אחיה. בלאות נכסי מלוג ונכסי צאן ברזל — בממאנת, באיילונית ובשניה. תוספת כתובה לממאנת וחברותיה ולנשים היוצאות שלא בכתובה. היוצאת משום שם רע, האם מפסידה בלאותיה. אלמנה לכהן גדול שלא הכיר בה מתחילה, האם יש לה כתובה.

פרק שנים עשר

הנושא את האשה ופסקה עמו לזון את בתה חמש שנים; ניסת האם לאחר ופסקה עמו גם כן לזון את בתה חמש שנים; ניסת הבת. האומר לחברו 'חייב אני לך מנה' — בעל פה ובשטר.

קב שטרי פסיקתא * 'כמה אתה נותן לבנך / לבתך, כך וכך' — עמדו וקדשו; בנערה ובבוגרת * האם דברים הללו ניתנו ליכתב. כתב לכהן שאני חייב לך חמש סלעים — האם חייב ליתן לו והאם בנו פדוי. ערב היוצא אחר חיתום שטרות — האם גובה מנכסי בני חורין. 'כותב' במשמעות אומר. כתיבת שטרי אירוסין ונשואין מדעת שני הצדדים — בשטרי פסיקתא ובשטרי קדושין. גביית מזונות הבנות ומזונות בת-אשתו מנכסים משועבדים. מי שמת והניח בת או בן-קטן — היכן ידורו, אצל אמם או אצל ירשי האב.

קג המשכיר ריחיים לחברו עבור טחינת חטים, וקנה המשכיר ריחיים לעצמו, ורוצה מעתה לקבל מהשוכר מעות במקום טחינה. 'כופין על מדת סדום'. אלמנה שרוצה לדור בבית בעלה * רוצה לדור בבית אביה ולהעלות לה מזונות לשם שימוש האלמנה במדור ובכלים כדרך שנשתמשה בחיי בעלה. יתומים שמכרו מדור אלמנה * יתומים שקדמו ומכרו בנכסים מועטים. מדור אלמנה שנפל * שיפוץ המדור. לשון חכמים ברכה / עושר / שלום. חליו ופטירתו של רבי וצוואתו * שמשיו בחייו ובמותו * הספרו וימי בכיו * משמת רבי בטלה קדושה. כיבוד אשת אביו, בעל אמו, אחיו הגדול. רבי שמעון בן רבי — חכם; רבן גמליאל — נשיא; רבי חנינא בר חמא יושב בראש * רבי חנינא רבי אפס ולוי * 'ותגור אמר ויקם לך'. זמן פטירתו של רבי חייא. סימנים יפים ורעים למת. רובם של צדיקים מיתתם בחולי מעיים. מעשי רבי חייא. סדרי נשיאות; 'נהוג נשיאותך ברמים, זרוק מרה בתלמידים'; בצנעה ובפרהסיא * הנהגת יהושפט מלך יהודה בכבוד תלמידי חכמים. מקומו של רבי בחייו ובפטירתו, ומקום קבורתו.

קד יום פטירתו של רבי * בקשת רחמים של שפחת רבי על פטירתו להצילו מיסורים. פטירתו של צדיק; יציאת מלאכים וצדיקים לקראתו * בשעה שהרשע נאבד מן העולם. גביית הכתובה לאלמנה כעבור עשרים וחמש שנה; כשהיא בבית אביה וכשהיא בבית בעלה; כששטר כתובה יוצא מתחת ידה; בעיקר כתובה ובתוספת * בגרושה * גביית בעל חוב לאחר שתיקה עשרים וחמש שנה. 'לפום גמלא שיחנא'. מדות חכמים קצובות בדקדוק. מעשה באלמנת אחיו של רב חייא אריכא שתבעה כתובה לאחר עשרים וחמש שנה. שטר אדרכתא שנכתב שלא כראוי. מאימתי בעל חוב אוכל פירות מנכסי המלוה שיש לו בהם זכות טריפה. אחריות טעות סופר.

פרק שלשה עשר

קה

שבועת האשה הבאה לגבות מזונות מבעלה שהלך למדינת הים. מיהם דייני גזירות / גזילות שבירושלים * כמה בתי דינים, בתי כנסיות, בתי מדרשות ובתי סופרים היו בירושלים. שכם של גזירי גזירות שבירושלים. איסור לקיחת שוחד מבעלי הדין; לקיחה משני הצדדים; לזכות את הזכאי ולחייב את החייב. הנוטל שכר לדון * שכר בטלה.

דין השואל חפצים מאחרים, האם כשר לדון * הדיין הדין לאוהביו ולשונאיו. כמה סמויות עיניהם של מקבלי שוחד * 'יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים' * 'מלך במשפט יעמיד ארץ ואיש תרומות יהרסנה' * מאי 'שחד' * טעמו של איסור שחד * שוחד דברים * עד היכן כחו של שוחד * מעשים והנהגות בענין השוחד.

קו

מעשה ברב ענן שהיה רגיל אליהו לבוא אליו * סדר אליהו רבה וזוטא. בקשת רחמים בשנות בצורת, בזמן אלישע ובדורו של רב יוסף * ריבוי התלמידים בזמן אלישע ובדורות האמוראים. שכן של מבקרי מומין שבירושלים, מלמדי הלכות שחיטה וקמיצה לכהנים, מגידי ספרים שבירושלים, נשים האורגות בפרוכות, בית גרמו ובית אבטינס, נשים המגדלות בניהם לפרה — מהיכן. כלי שרת — מאלו כספים הם נעשים. כספים שנגבו לבדק הבית ונתותרו * 'לב בית דין מתנה עליהם'. 'העולה' — עולה ראשונה; 'הכסף' — כסף ראשון. אלו דברים באים מתרומת הלשכה * ממותר תרומה * מקדשי בדק הבית * משיירי לשכות * ממותר נסכים. לקיחת פירות ע"י הקדש ומכירתם ביוקר * 'אין עניות במקום עשירות'.

קז

האם פוסקים מזונות לאשת איש שהלך בעלה למדינת הים, והאם חייבת להשבע. מי שהלך למדינת הים ואשתו תובעת מזונות, ואמר צאי מעשה ידיך במזונותיך * השרה את אשתו על ידי שלישי * מזונות בניו ובנותיו, נתינת תכשיט וצדקה לאשתו. מזונות שומרת יבם. האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים ובאה ואמרה מת בעלי / גירשני בעלי. הממאנת אין לה מזונות — כיצד. האם יכולה אשה שתאמר לבעלה איני ניזונת ואיני עושה. כלי קוניא — האם הם נאסרים מבליעת איסור. מי שהלך למדינת הים ועמד אחד ופירנס את אשתו — האם יכול ליטול כמה שהוציא אם לאו.

קח

המודר הנאה מחברו — שקילת שקלו, פריעת חובו, והחזרת אבירתו.

תורמים על האבוד ועל הגבוי ועל העתיד לגבות.
מי שמת והניח בנים ובנות, והנכסים מרובים או מועטים — מה יעשו בהם.
הטוען את חברו כדי שמן והודה בקנקנים, בכלם או בחלקם — האם נשבע שבועת מודה
במקצת. חילוקי דינים ושיטות * טענו חטים ושעורים והודה לו באחד מהם.

קט הפוסק מעות לחתנו ופשט לו את הרגל * פסקה היא על עצמה * בגדולה ובקטנה.
אדמון וחנן — האם הלכה כמותם וכיוצא בהם.
העורר על השדה והוא חתום עליה בעד או חתום כדין על קיום השטר * העורר על
השדה ונמצא שעשאה סימן לעצמו או לאחר.
עשאה סימן וטען ואמר תלם אחד עשיתי לך * טען חזרתי ולקחתי ממך.
אפורופוס המהפך בטענות לזכות היתומים.
מי שאבדה דרך שדהו אצל שכניו — חילוקי דינים.
מי שכתב בצוואתו דקל לבתי, וחלקו הבנים ולא נתנו לה דקל.
כתב דקל לבתי, האם יכולים ליתן לה שני חצאי דקל.

קי המוציא שטר חוב על חברו והוציא הלה שטר מכר על שדהו או שטר חוב נגדי — חילוקי
דינים ושיטות.
שנים שהוציאו שטר חוב זה על זה — האם כל אחד גובה או 'הפוכי מטרתא למה לי'.
בעל חוב הגובה מבינונית, בשלו הן שמין או בשל כל אדם הן שמין.
האם עשוי אדם ללוות ליום אחד.
גבייה מקרקע של יתומים שגבו אותה בחובת אביהם.
האם נפרעים מנכסי יתומים בבינונית.
כפיית אחד מבני הזוג את השני לעבור ממקום למקום; לארץ אחרת, מעיר לעיר ומכרך
לכרך, מנוה רעה לנפה יפה.
ישיבת כרכין קשה * שינוי וסת תחילת חולי מעיים * 'כל ימי עני רעים'.
העלאת אחד מבני הזוג לארץ ישראל / לירושלים * יציאה מארץ ישראל / מירושלים
* בעבד עברי.
נשא אשה במקום זה וגירשה במקום אחר — מאילו מעות פורע לה כתובתה.
המוציא שטר חוב על חברו — ממעות של איזה מקום הוא פורע * שטר שכתוב בו
'כספים' סתם.
כתובה דרבנן או דאורייתא.
לעולם ידור אדם בא"י אפילו בעיר שרובה עכו"ם ואל ידור בחו"ל ואפילו בעיר שרובה
ישראל * 'כל הדר בא"י דומה כמי שיש לו אלוק...'.
האם מותר לעלות מבבל לארץ ישראל * עלייתו של רבי זירא.

קיא

עליה מבבל לא"י — המשך * 'בבלה יובאו ושמה יהיו עד פקדי אותם'.
'השבעתי אתכם בנות ירושלים...'. * שלש שבועות ועוד שלש.
מאמרי חכמים בשבחה של ארץ ישראל * כל הדר בא"י... כל הקבור בא"י...
יציאה מהארץ כדי ליבם.
יציאה מבבל לשאר ארצות.

בבל וא"י — לענין יוחסין ולענין קבורה.
 כל הדר בבבל... * בבל לא חזיא חבלי משיח — בהוצל דבנימין.
 תחיית מתי ארץ ישראל ומתי חוצה לארץ; תחיית נפלים * גלגול מחילות לצדיקים.
 אפילו שפחה כנענית שבא"י מובטח לה שהיא בת עולם הבא * המהלך ד' אמות בא"י
 מובטח לו...
 צוואת יעקב ויוסף לקברם בא"י.
 מעשה באחד שהיה מצטער על אשה אחת וביקש לירד לחו"ל.
 אינו דומה לומד מעצמו ללומד מרבו.
 הנהגות בריאות; ישיבה עמידה והליכה.
 הרבעת סוס או חמור על פרידה.
 תחיית המתים במרפה עצמו מדברי תורה; מרפה עצמו לעבודת כוכבים * כל שאין
 משתמש באור תורה אין אור תורה מחייהו.
 'ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום' * המשיא בתו לת"ח, העושה פרקמטיא
 ל"ת, והמהנה ת"ח מנכסיו
 עתידים צדיקים שמבצבצים ועולים בירושלים * עתידים צדיקים שיעמדו במלבושיהם.
 עתידה א"י שתוציא גלוסקאות וכלי מילת * עתידה חטה שתתמר כדקל ועולה בראש
 הרים.
 ריבוי ברכת הארץ וגודל פירותיה — עובדות ותאורים.
 'אסרי לגפן עירדה...'.
 טוב המלביץ שינים לחברו יותר ממשקהו חלב.
 מעשה ברב חייא בר אדא מלמד תינוקות של ריש לקיש.
 'ארץ זבת חלב ודבש'.

קיב

ברכת הארץ ופירותיה — המשך.
 'ארץ פרי למלחמה — מרעת יושבי בה'.
 חברון מול צוען מצרים.
 למה נמשלה א"י לצבי.
 מעשה ברבי אלעזר שעלה לא"י וסמכוהו והשיבוהו בסוד העיבור.
 מעשה ברבי זירא שעלה לארץ ועבר הנהר במיצר * 'עמא פזיזא'.
 הנהגות החכמים בענין חיבתם לארץ.
 דור שבן דוד בא קטגוריא בתלמידי חכמים * צירוף אחר צירוף; בוזזים ובוזזי בוזזים.
 עתידים כל אילני סרק שבארץ ישראל שיטענו פירות.